

Univerzita Palackého v Olomouci

Filozofická fakulta

Katedra dějin umění

Ilustrační tvorba Rudolfa Adámka

Bakalářská práce

Autor: Oldřich Novotný

Studijní program: Teorie a dějiny výtvarných umění

Studijní obor: Dějiny výtvarných umění

Vedoucí práce: prof. PhDr. Ladislav Daniel, Ph.D.

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem tuto bakalářskou práci vypracoval samostatně a uvedl jsem veškerou použitou literaturu.

V Olomouci dne 24. 4. 2013

Obsah

1	Úvod.....	4
2	Současný stav bádání.....	4
3	Počátky tvorby Rudolfa Adámka a jeho studia	6
4	Členství v uměleckých a jiných spolcích	7
5	Účast na výstavách.....	10
6	Dílo	12
6.1	Malba.....	13
6.2	Grafika.....	15
6.3	Ilustrační dílo	16
6.3.1	Východiska - vlivy.....	17
6.3.2	Komparační poznámky	18
6.3.2	Objednavatelé	20
6.3.3	Významné soubory ilustrací.....	21
6.4	Restaurátorské práce.....	30
7	Východiska pro budoucí bádání	30
8	Závěr	31
9	Poznámky	31
10	Literatura	35
11	Biografické údaje	36
12	Katalog ilustrovaných knih.....	39
13	Seznam vyobrazení	44
14	Vyobrazení	46

1/ Úvod

Zaměřením práce je ilustrační dílo Rudolfa Adámka. Úvodní stať shrne veškerou dostupnou literaturu a články věnované Adámkovi, představí badatele, kteří se danou problematikou zabývali nebo přispěli k pochopení Adámkova díla a jeho zasazení do dobového kontextu. Následující oddíl přiblíží současné vnímání Adámkovy tvorby a úroveň poznání jeho díla; rozvede všechny okolnosti související se vznikem jeho prací, rozebrány a analyzovány budou samotné realizace, jejich východiska, vlivy, proběhne komparace s pracemi jeho současníků, předchůdců a umělců, kteří jej ovlivnili či tvořili v paralele s jeho ilustrátorským dílem. Hlavním cílem je systematizovat a shrnout veškerou ilustrační tvorbu, přičemž důraz bude kladen především na knižní ilustrace. Závěr shrne celkový význam Adámkova ilustračního díla, nastíněny budou možnosti dalšího bádání. Doplňující součásti utvoří strukturovaný přehled životopisných údajů a souborný katalog ilustrovaných knih, stěžejní díla z tohoto souboru budou v příslušném oddílu podrobněji rozebrána.

2/ Současný stav bádání

Osobě Rudolfa Adámka (1882–1953) a jeho výtvarné tvorbě bylo v minulosti věnováno několik odborných statí a katalogových textů, všechny ale spadají až do doby po jeho smrti. Za života se mu až na pár výjimek dostalo jen nepatrné pozornosti. První zmínky o Adámkovi a jeho tvorbě se ale objevují už v letech, kdy byl členem uměleckého spolku *Sursum* a kdy byly tiskem vydány jeho dvě nejzásadnější grafická alba,¹ tj. v druhém desetiletí dvacátého století.

Adámkův obraz u veřejnosti se snažil v roce 1920 vylepšit a uvést na pravou míru malíř Emil Pacovský, zakládající člen uměleckého sdružení *Sursum*. Svou statí *Ze zapomnění*,² která vyšla v umělecké revue *Veraikon*, se Adámka zastává, vyslovuje svůj obdiv k jeho tvorbě a zejména nabádá k obezřetnosti při hodnocení jeho díla,

kteřé bylo v tehdejší povědomí spojováno hlavně s ilustrací beletrie. Tato složka je sice kvantitativně velmi silně zastoupena v Adámkově díle, ale netvoří jeho kvalitativní těžiště. V podobném duchu o Adámkově díle smýšlí i Gustav Jaroš zv. Gamma ve své předmluvě k albu grafických listů.³

Veškeré snahy ovšem nepřinesly kýžené ovoce a Adámkova tvorba byla na dlouhou dobu – více než půl století – opomíjena. Zásadním zlomem byla souborná výstava *Sursum 1910–1912*, kterou v roce 1976 uspořádal František Šmejkal v Hradci Králové. V katalogu výstavy Šmejkal věnoval Adámkovi necelou stránku textu, podrobněji se věnuje srovnání prací Adámka s pracemi jeho kolegů ze spolku *Sursum*.⁴

Adámkově tvorbě se znovu dostalo pozornosti roku 1995, kdy Miroslava Hlaváčková připravila monografickou výstavu v Galerii moderního umění v Roudnici nad Labem. M. Hlaváčková k výstavě zpracovala poměrně komplexní a přínosný katalog, jehož součástí je zásadní stať o Adámkově životě i dílu, věnuje se v něm i širším souvislostem a paralelám k tvorbě. Velký prostor je kromě výtvarné činnosti vyhrazen také jeho dalším aktivitám, zejména členství v theosofických společnostech, jeho vztahu k náboženství, mystice, uvedena jsou literární východiska apod. Autorka zde čerpá mimo jiné i z osobní korespondence mezi Adámkem, jeho přáteli, kolegy a nakladateli.⁵

Dobřým zdrojem informací o Rudolfu Adámkovi je kromě výše zmíněného katalogu roudnické galerie i obsáhlá monografie *Umělecké sdružení Sursum 1910–1912*,⁶ která byla vydána při příležitosti stejnojmenné výstavy konané v Památníku národního písemnictví v Praze roku 1996. Rudolfu Adámkovi je tu věnována stať Hany Larvové, v které se autorka zabývá zejména okolnostmi vzniku Adámkových děl, včetně ilustrací, charakterem jeho prací a jeho názory. Autorka vesměs dospívá k podobným závěrům jako již dříve M. Hlaváčková, uvádí však i některé nové zdroje, jež se Adámkovy tvorby dotýkají v širších souvislostech.⁷

Zatím posledním textem věnovaném čistě Adámkovi je katalog k monografické výstavě *Rudolf Adámek 1882–1953: Obrazy, grafika, ilustrace* konané v roce 2008 v Kutné Hoře.⁸ Autorem textu je Aleš Rezler, jenž ve své rozsahem

skromné stati shrnuje především biografická data vztahující se k Rudolfu Adámkovi. Rezler v katalogu vypisuje některé dříve neuváděné zdroje, jež mohou sloužit k orientaci v Adámkově díle. Katalog zahrnuje podrobný popis vystavených knižních ilustrací a titulů, ke kterým náleží.

K tvorbě Rudolfa Adámka existuje také množství krátkých článků a zmínek v několika publikacích, jejich rozsah, stejně jako obsah, je však zanedbatelný a zejména vesměs odvozený z jiných zdrojů.⁹

3/ Počátky tvorby Rudolfa Adámka a jeho studia

Rudolf Adámek patří do množiny těch umělců, jejichž dílo nevyšlo ze zápasu s časem příliš dobře. Už při letmém pohledu na jeho práce je zřejmé, že to není to na vrub kvality produkce, nicméně neblahý úděl jej stíhal už od počátku umělecké kariéry. Adámek nebyl ve své době zcela stranou dění a ani okruhu osob, jejichž umělecké výtvořiny jsou dnes znovu objevovány, vyhledávány a ceněny. Shodou rozličných okolností je ale jeho dílo dnes silně roztroušeno a rozmělněno pracemi banálního charakteru a obraz o něm je natolik nejasný, vybledlý a nečitelný, že je nutno vynaložit značné úsilí pro vytvoření si jakékoliv ucelenější představy.

Svá umělecká studia započal Rudolf Adámek roku 1897, kdy byl přijat do přípravy na Akademii výtvarných umění v Praze, spolužákem mu zde byl Otakar Vaňáč, s kterým jej pak pojilo celoživotní přátelství.¹⁰ Na pražské AVU studoval v ateliéru profesora Františka Ženíška, studium ukončil v roce 1904. Pod Ženíškovým vedením získal perfektní znalost malířského řemesla, ovšem nedostalo se mu nahlédnutí do světa niterných zážitků, k nimž se v rané tvůrčím období tak často obracel. Během studia byl oceněn Mikolášem Alšem za své kresby, v době studií se také dostal do kontaktu s malířem Jakubem Schikanederem, jehož svět snů, tklivých nálad a intimnosti jej do značné míry ovlivnil.¹¹

4/ Členství v uměleckých a jiných spolcích

Začátek 20. století byl u nás umělecky i názorově značně diferencovaný a polarizovaný, doznávaly ohlasy 19. století a nově vzniklé skupiny se značně odlišovaly. Situace byla pro začínajícího umělce značně nepřehledná, avšak Adámek se dokázal poměrně rychle zorientovat. Měl možnost volby mezi zařazením se do SVU Mánes, který měl již značné renomé a zaměřoval se na nejnovější západoevropské umění, ale Adámkovi vadil nedostatek citlivosti pro duchovní stránky života a nelákaly jej ani radikální experimenty týkající se formální stránky výtvarného díla, které byly ústředním tématem zájmu členů SVU Mánes.

Naproti tomu zase Umělecká beseda až příliš těžila z tradice a jako taková se jevila jako málo přitažlivá platforma pro nové zápasy. Tyto okolnosti znamenaly, že Adámkovi zbývala jediná možnost – připojit se k efemérnějším a početně málo zastoupeným sdružením, která stála na okraji výtvarné scény, což nebylo jen příčinou početně slabého zastoupení, ale také proto, že se obracely k otázkám, jež jádro společnosti tehdejší doby příliš nezajímaly.

19. století znamenalo nástup pozitivního myšlení, názor, že je možné najít odpovědi na veškeré otázky, záhady a nejasnosti života. Reakcí v oblasti umění byla první vlna symbolismu (preference rozkoší, tužeb a snění) a jako její téměř mezní výhonek vypučela dekadence se svým kultem výlučnosti a pasivity, přičemž oba kruhy se společně zajímaly o psychologii duše.¹² Z tohoto podhoubí se pak zrodily umělecké tendence, na jejichž základech vzniklo sdružení Sursum. Stalo se tomu díky organizačním schopnostem E. Pacovského a obětavosti J. Váchala, stmelěním několika grafiků a malířů, a přestože Adámek nebyl přímo u vzniku, v roce 1911 se již znal s Emilem Pacovským. V roce 1912 potvrdil výstavou náklonnost i názorovou shodu se spolkem, která trvala čtvrt století a zůstal také věrným odběratelem revue *Veraikon*, která byla se sdružením spjata; s kolegy se ale jinak už nestýkal. Zřejmě v prostředí spolku začalo přátelství mezi Adámkem a Milošem Martenem, které trvalo mnoho let a rodinné styky nebyly přerušeny ani po Martenově smrti a Adámkovy návštěvy pokračovaly i v domě paní Klecandové. S Martenem je

spojovala touha po uznání nadpřirozeného světa a vůle žít „v souladu s původem a řádem bytí mocí tisíciletého snu, ukrytého v lidské srdce“, oba odmítali pozitivistické myšlení a zdůrazňování časnosti nad věčností. V Adámkově knihovně zůstala Martenova esej *Otakar Březina*, jež byla Adámkovi věnována; o dílo tohoto básníka se zajímal velmi intenzivně, svůj obdiv potvrdil obrazem *Březinova inspirace* z roku 1936 (tehdy maloval také *Vrchlického inspirace*).¹³

V roce 1932 se Adámek stává členem SVU Myslbek, posléze je zvolen jeho jednatelem.¹⁴ Pravidelně se účastní výstav spolku a obesílá je svými pracemi.¹⁵

Rudolf Adámek se kromě uměleckých sdružení hojně angažoval ve spolicích filosoficky, theosoficky, okultně a mysticky zaměřených.

V Praze se Adámek seznámil s theosofem a antroposofem Rudolfem Steinerem. Setkání s ním jej pak vedlo k zapojení se do theosofické skupiny, která byla se Steinerem v úzkém kontaktu. Do skupiny byl přijat byl 20. 10. 1908 a v jejím rámci také vystavoval některé své práce. Adámkovo členství v theosofické společnosti nebylo v jeho případě výrazem rozchodu s křesťanstvím, naopak se domníval, že se jedná o novou cestu, která by křesťanství ukázala úplněji a v nových dimenzích; po zklamáních, které v theosofii zažil, se ale jeho zájem o tuto sféru zmenšil. Adámek byl zřejmě jediným výtvarníkem u nás, jež převedl Steinerovy názory do výtvarné podoby.¹⁶ Theosofické názory ovlivňovaly Adámkovo myšlení a trvale jej poznamenaly, poskytovaly mu odpovědi na otázky, jež ho hluboce zajímaly; v duchu theosofie byl přesvědčen o jednotě všeho, zúčastňoval se různých seancí, někdy i pochybných. Své theosofické vědomosti zúročil nejvíce ve svém cyklu *Sen, život duše*, výjimečném v rámci českého umění. V Adámkově pojetí cyklu je možné sledovat určitou paralelu k syntetismu Jana Zrzavého (obrysová linie), jedná se o osamocený příklad domácího umění, jež obohacuje expresionismus o nové možnosti (Gamma věřil, že je to příklad jedinečný). Mezi Adámkovy přátele z theosofické společnosti patřili Božek Pražák, Emanuel z Lešehradu a Emanuel Hauner (poslední jmenovaný patřil v roce 1905 k zakladatelům pražské zednářské společnosti).¹⁷

Adámek měl též blízko k okruhu osob kolem *Moderní revue*, mezi které patřil kromě Lešehrada a Haunera také Jiří Karásek ze Lvovic. Sblížil se s podobně vyhraněnými literáty z okruhu *Katolické moderny*, včetně Sigismunda L. Boušky. Zároveň vzniká Adámkovo přátelství s redaktory nově založené symbolistické revue *Meditace* (Emil Pacovský a Vilém Bitnar). Styky s osobami činnými ve zmíněných periodikách jej silně názorově ovlivnily.¹⁸

Adámkovy duchovní postoje, jež tak hojně promítal do své tvorby, nebyly zcela jistě uměle navozeny či vytvořeny jako tomu bylo u dobově populárního mysticismu. Jeho postoj byl výrazem osobního náboženského přesvědčení a světonázoru podloženého navíc intenzivním studiem knih mystiků, vizionářů, theosofů a náboženských myslitelů jako byli E. Hell, G. R. S. Mead, Jan van Ruysbroeck, sv. Dionysios Areopagita, Jindřich Suso, Tomáš Kempenský, Angelus Silesius, Eliphas Lévi a zvláště Edouard Schuré (jeho teorie a koncepce vývoje esoterického myšlení našly obecně v českém prostředí značný ohlas, patrně je to například v díle sochaře Františka Bílka – viz jeho dřevorytový cyklus *Spolupráce věků* a litografický cyklus *Cesta*).¹⁹

Snaha prozkoumat skryté a tajemné sféry lidského bytí a duše vedla Adámka postupně od magie, spiritismu a hermetických nauk až k členství v různých esoterických společnostech, jejichž prostřednictvím pronikal k poznávání tajemství pradávných kultů a k jejich symbolice. V roce 1908 se stal členem okultního Ibbingova mystického kruhu vedeného Antoníí Jelenovou zvanou Ibbing. V roce 1930 byl dokonce spoluzakladatelem hermetické společnosti *Universalía*.²⁰

Sám se oddával meditacím, v nichž zkoumal vlastní schopnosti vizionářské intuice a studoval sny jakožto nápovědu k pochopení nadmyslového světa; v rámci promítání mystických tendencí do své tvorby definitivně opustil jevovou skutečnost a soustředil se na metafyzický prostor a transcendentální síly. Dle Adámkových vlastních slov je jedině tam obsažena podstata, příčina a smysl veškerého jsoucna. Cestou studia metafyziky chtěl nalézt skrytý smysl lidské existence a zároveň s tím i smysl umění.

5/ Účast na výstavách

Veřejnosti se poprvé Adámek představil v roce 1906 na výstavě Krasoumné jednoty v Praze, jejíž výstavy pak pravidelně obesílal až do roku 1914.

Velký souborem Adámkových prací byl zastoupen na výstavě Bedřicha Kočího zvané *Z říše pohádek*, která se konala od 26. října do 10. listopadu 1907.²¹

Roku 1909 se zúčastnil výstavy v Pešti, jež byla konána při příležitosti 5. kongresu theosofické společnosti, již byl členem. Výstava se konala 30. května až 2. června 1909, Adámek zde vystavil dva obrazy.²²

Následujícího roku obeslal Adámek výstavu v Chicagu.²³

V roce 1911 se seznámil s Emilem Pacovským, jedním ze zakládajících členů sdružení Sursum, ke kterému se záhy připojil. Od 22. září do 20. října 1912 se v pražském Obecním domě konala druhá výstava sdružení, které se Adámek zúčastnil několika pracemi.²⁴ Vystavil soubor celkem 23 děl (7 olejů, 2 pastely, 11 dřevorytů a 2 litografie). Za zmínku zde stojí fakt, že se jednalo o výstavu prodejní a Adámkovy práce patřily k těm nejvýše oceněným (olejomalba *Ejhle, člověk* byla druhou nejdražší položkou po obraze *Svítání na západě* od Miroslava Syllý; ne všechny exponáty byly však k prodeji, čímž je pozice Adámkovy malby v ceníku zkreslena).²⁵ Srovnáním exponátů z výstavy v Obecním domě je zřejmé, že většina zúčastněných volila motiv novozákonní, ovšem Adámek s Váchalem se prezentovali i díly ovlivněnými esoterickými naukami a východními náboženstvími, Adámek zde představil na jedné straně mystické vize v duchu evropské křesťanské tradice, ale zároveň vystoupil s motivy okultistickými.²⁶

V roce 1932 vystavoval Rudolf Adámek spolu s členy SVU Mánes.²⁷

Od roku 1932 byl členem SVU Myslbek, pod jehož záštitou pravidelně vystavoval své práce (asi 1–3 obrazy ročně). V roce 1934²⁸ mu sdružení uspořádalo větší sólovou výstavu Na Příkopě, jež shrnulo jeho třicetileté umělecké úsilí; výstava zůstala jedinou větší individuální expozicí za Adámkova života, jež mu byla věnována.²⁹

V roce 1932 se konala také významem skromnější samostatná výstava Adámkových prací v zasedací místnosti Okresní hospodářské záložny v Horažďovicích, jež byla poslední důležitější výstavou za jeho života.³⁰

Po delší odmlce, co se výstav Adámkových děl týká, se až roku 1976 uskutečnila v Krajské galerii umění v Hradci Králové výstava *Sursum 1910–1912*. Zde se autor výstavy, František Šmejkal, pokusil shrnout v průřezu tvorbu všech členů sdružení *Sursum*. Dílo Rudolfa Adámka bylo ovšem na této výstavě zastoupeno jen okrajově. Šmejkalovi se povedlo pro výstavu opatřit víceméně jen Adámkovy práce grafické, jeho obrazy jsou totiž v současnosti do značné míry roztroušeny po soukromých sbírkách a je takřka nemožné je jakýmkoliv způsobem soustředit. To platilo už v době Šmejkalovy výstavy, která byla pro okruh sdružení *Sursum* průlomová; přes dobovou cenzuru jakýchkoliv náboženských témat, jež byly jedním z ústředních motivů spolku, se všem umělcům dostalo sólové publicity. Janu Zrzavému se díky výstavě *Sursum 1910–1912* dokonce dostalo oficiálního uznání, ovšem Adámkovi opět přišel zkrátka a pozornosti se mu dostalo jen poskrovnu.³¹

Roku 1995 se Adámkově tvorbě dostalo publicity díky Miroslavě Hlaváčkové, která připravila pro roudnickou galerii objevenou monografickou výstavu *Rudolf Adámek*, kde soustředila i několik obrazů a její pozornosti neunikla ani tvorba ilustrační. Výstava se konala od dubna do června v Roudnici nad Labem a od července do srpna v Hradci Králové. Významově je možné ji hodnotit jako poměrně objevenou i přínosnou pro povědomí o Adámkově tvorbě.³²

Užší kolekce děl byla vystavena 27. července až 27. srpna roku 1995 na výstavě Hany Rousové *Devíce kubismu v Čechách* v Oblastní galerii v Chebu.³³

Pro povědomí o sdružení *Sursum* byla poměrně zásadní shrnující výstava Hany Larvové zvaná *Sursum 1910–1912*, pořádaná 25. dubna až 25. srpna 1996 v Domě U Kamenného zvonu. Zde byla Rudolfu Adámkovi, stejně jako většině ostatních členů sdružení věnována dostatečně velká pozornost a katalog jeho vystavených prací je vcelku štědrý.³⁴

V poslední době se Adámkovi dostalo zřetele na monografické výstavě *Rudolf Adámek 1882–1953: Obrazy, grafika, ilustrace* v Galerii Felixe Jeneweina ve Vlašském

dvoře v Kutné Hoře, kterou uspořádal Aleš Rezler ve dnech 24. 10. až 25. 11. 2008. Na zatím poslední monografické výstavě Adámkových prací bylo k vidění kromě grafik a několika maleb také hojné množství kvalitních Adámkových knižních ilustrací a obálek, včetně jejich originálních návrhů a předloh, které byly zapůjčeny ze sbírek Památníku národního písemnictví.³⁵

Adámkovy práce byly k vidění při několika dalších příležitostech. Vesměs se jednalo o drobnější společné expozice s několika málo pracemi, které svým významem, stejně jako počtem vystavených prací Adámkových nedosahují úrovně výše zmíněných výstav.³⁶

6/ Dílo

Nejpalcivějším problémem je, co se studia Adámkova díla týká, především rozptýlenost a nedostupnost jeho volné tvorby. Samotné jádro jeho uměleckých snah je právě ve volných pracích a je tedy nasnadě, že je pro pochopení Adámkova díla zcela kritické. Kvůli absenci, vztahující se zejména na malbu, je Adámek dodnes ponejvíce chápán jako autor ilustrací pohádek, beletrie a okrajově dalších oblastí literatury. Volné tvorbě se věnoval téměř jen jako zálibě, což je jeden z důvodů, proč je znám více jako přispívatel humoristických časopisů, než jako malíř. Velice často musel volit práci na zakázkách a užitém umění na úkor času, který by raději věnoval tvorbě volné. Je to okolnost, která pro něj byla charakteristická, byla mu strastí ale jindy i požehnáním; na jedné straně rád vzpomínal na léta, kdy tvořil pro nakladatele B. Kočího (velmi plodné období), ale na druhé straně si naříkal, že musí neustále tvořit další ilustrace, aby pokryl životní náklady.³⁷

6.1/ Malba

Jak již bylo řečeno, Adámkovy malby jsou poztráceny a roztroušeny, ovšem i z dostupného zlomku je patrné, že jsou dílem malíře nejen zručného a nadaného, ale také nápaditého. Náměty prací jsou často motivy vydatně podnícené a podložené četbou. V raném období se věnuje hlavně tématům náboženským, okultním, východně filosofickým, mystickým a theosofickým. Pro Adámka hrála literatura v životě výlučnou roli, studoval knihy theosofických myslitelů, filosofů a mystiků (viz kapitola 4). Velice důležitá pro něj byla rovněž hudba, které přisuzoval zvláštní význam a moc, zejména v oblibě měl Beethovena a jeho adagia a andanta.³⁸ Témata, jejichž inspirace pramení právě z četby děl zmíněných myslitelů, jsou pro Adámka zásadní a nejen z jejich ztvárnění je patrné jeho zaujetí těmito metafyzickými a transcendentálními otázkami. Dobová kritika jeho pracím vytýkala právě silnou orientaci směrem k literatuře, Adámek ale nedbal na označování literárnosti v umění, v malířství. Realita je dle něj stejně skutečná jako svět myšlenkový, což je postoj, jímž se odvracel od moderního umění a jeho formálních experimentů. Mohlo by se zdát, že se tak stranil hlavního kulturního proudu, Adámek však nebyl na této své mystické cestě za „zasvěcením“ osamocen. K progresivnímu umění první poloviny dvacátého století totiž existovala i alternativní paralela, která byla reprezentována druhou vlnou symbolismu a dalšími proudy. Tvořil tedy v dobově poměrně souhlasné atmosféře, a to nejen ve vztahu k členům sdružení Sursum, s nimiž stál na jedné platformě, ale i s dalšími solitéry jako např. s Františkem Kupkou, Františkem Bílkem či Františkem Drtikolem, jehož cesta mystického splynutí sledovala shodné zřetele.³⁹ Ke konci prvního desetiletí si Adámek na základě těchto skutečností definitivně zformuloval svou názorovou i uměleckou orientaci, když se ve svém volném díle zaměřil téměř výhradně na problematiku metafyzických kvalit lidské existence.⁴⁰

Navzdory značné rozkolísanosti kvality děl, která souvisí s neustálým hledáním osobité výrazové formy spjaté s reflexí citově prožívané, stále se měnící přítomnosti (čímž odkazuje na romantismus; je to fenomén víceméně společný pro

celý okruh spolku Sursum), lze zejména Adámkova raná díla hodnotit jako významově podstatná a kvalitní. Kromě tvorby konce dvacátých let 20. století, kdy krátkodobě dospěl, poučen na kubismu, k pozoruhodné rytmické stylizaci geometrizujících kompozic, sem patří práce z období kolem roku 1910 (souhrn děl tedy obsahuje i aktivitu ve sdružení Sursum). Období, jež zahrnuje zhruba první dvě desetiletí dvacátého století, má v Adámkově díle stěžejní význam, dospěl tehdy k symbolické výrazové formě, v níž v souladu s jeho vyhraněnými duchovními postoji převládá mysticismus a vizionářství.⁴¹ Ovšem Adámek se ve své volné tvorbě nevěnoval výhradně mystickým tématům, jak by se mohlo jevit. Odbíhal od nich mimo jiné i proto, že pociťoval jakousi bariéru, která mu bránila se zabývat svým stěžejním tématem. Hlavní problém neschopnosti věnovat se výlučně mystickým vizím v duchu evropské křesťanské tradice viděl sám v sobě, předpokládal totiž, že toho je hoden jen ten, kdo je vnitřně morálně čistý.⁴²

V letech po skončení první světové války, kde sám sloužil,⁴³ se ve svých malbách zaměřil více na sociální tematiku. Zde našel styčné plochy se členy Sociální skupiny. Dokladem toho je např. obraz *Žebráci* (1928).^{44,45}

Na konci 20. let se vrátil k pohádkovým výjevům – k pirnerovským vílám a postavám z říše snů. Do okruhu spadají obrazy *Rytíř*, *Slunce bohatýrů*, *Perseus*, *Toman a lesní panna* a další.⁴⁶

Od počátku 40. let se Adámek vracel k motivům náboženským a zejména k motivům z Kristova života (obrazy *Nevěřící Tomáš*, *Emauzy*, *Utišení bouře*, *Kristus mezi trpícími*, *La Saletta*). Postavy se stávají reálnějšími, je to snad na vrub vlivu barokní malby, jejímž restaurováním se v pozdní fázi svého tvůrčího období zabýval. Fyziognomii svých figur tu vyjadřoval převážně v duchu akademického expresionismu a realismu.

Na přelomu 40. a 50. let tvořil i malby portrétního charakteru, v nichž je pozornost soustředěna na dívčí tvář, jež je obestřena světelnou mandorlou aury a nebeského květu (*Vize*, *Obětování*). V pozdním období se ve svých pracích zabýval také sdělováním duševních vztahů a stavů (obrazy *Duše a vůle*, *Podzimní meditace*) a přemítal o protikladech jsoucna (*Duch a hmota*).

V Adámkově díle se objevuje také řada odchylek a solitérních prací, ty tvoří např. drobné postimpresionistické a expresivní krajinky a přepisy rokokových scén. Vysvětlit jejich existenci je možné jen praktickými důvody, jako např. inspirací při restaurátorských pracích apod.⁴⁷

6.2/ Grafika

Malba je obecně sice výše hodnocena než umění grafické, v případě Adámka a vlastně i dalších členů skupiny Sursum je třeba toto stanovisko přehodnotit a pohlížet na grafiku jako na svébytnou oblast vizuálního umění. Jejím specifikem je úzká provázanost s knižní kulturou, což ji činí formálně nepominutelnou v roli výzdoby a uměleckého doprovodu knih. Funkce grafiky v rámci knihy v některých případech přesahuje svou výchozí oblast a kombinací oboru literárního a výtvarného vznikají knihy umělecké a autorské. Právě pojetí „krásné knihy“ je velice blízké autorům z okruhu spolku Sursum. Konkrétně na knihu autorskou se specializoval Josef Váchal a ani další členové sdružení neměli nikdy k umělecky kvalitně pojednaným knihám daleko. Dílo tohoto okruhu umělců, včetně Adámka, tak zahrnuje mnohé grafické cykly, grafické ilustrace (časté použití techniky dřevorytu, leptu, litografie apod.) a volné grafické listy. Grafika byla členy sdružení programově postavena velmi vysoko a proto je nutné se jí v případě studia díla jeho členů blíže zabývat.

Rudolf Adámek se grafice věnoval prokazatelně už od dob skončení studia. S technikou litografie se seznámil roku 1910 v dílně svého bývalého spolužáka z pražské Akademie Otakara Vaňáče. Právě technikou kamenotisku pak často pracoval hlavně při drobnějších zakázkách jako jsou exlibris, nezřídka ji ale využívá i při zásadnějších pracích.

V roce 1920 vycházejí Adámkova dvě zásadní grafická alba. Na náklady Veraikonu vyšel nejprve cyklus *Sen, život duše*. Předobrazem cyklu je patrně dílo již staršího data *Sen, vlastní život duše* (do 1905), který je ovšem spíše symbolistně

orientován, narozdíl od cyklu, který se vyznačuje kuboexpresivní stylizací. Ve *Snu* kulminuje úsilí o postižení skrytého ideového smyslu celistvě koncipovaným dílem. Nákladem Bedřicha Kočího vytiskl Jaroš a Kalhaus v Praze na Žižkově album starších prací s názvem *Deset grafických listů*, předmluvu k souboru napsal Adámkův přítel Gustav Jaroš, zv. Gamma.⁴⁸ Cyklus je výběrem desítky různorodých grafických listů, štočky byly použity znovu, jedná se tedy o dotisk prací datovaných do druhé poloviny desátých let. Gamma ve svém úvodu lituje, že se tiskových desek nedochovalo více a celý cyklus je tak ochuzen.⁴⁹

Nejobsáhlejší soubor Adámkových grafických prací pochází z období zhruba deseti let po skončení jeho studií, tato část je také jediná z Adámkova díla, jež je sporadicky zastoupená ve fondech našich galerií a z ní bylo rovněž vyvozováno Adámkovo hodnocení a zařazení do kontextu dějin našeho umění.⁵⁰ Největší sbírka Adámkových grafických prací je uložena v Památníku národního písemnictví v pozůstalosti Emanuela z Lešehradu, s kterým si byli názorově velice blízcí; Lešehrad byl nadšeným sběratelem Adámkových grafik.⁵¹

6.3/ Ilustrační dílo

Ilustrace, ať už knižní či časopisecké, tvoří svým objemem nejobsáhlejší část veškeré Adámkovy výtvarné produkce. U Adámka se vždy projevoval dobrý smysl pro barvu, kreslířské a grafické cítění a není tak k podivu, že se hned po studiu začal právě ilustracím věnovat. Kvalitou je to soubor rozkolísaný, ale není v něm nouze o práce srovnatelné svým významem s Adámkovou volnou tvorbou. Je to rovněž obor ilustrace, jež posloužil k vytvoření výtvarníkovy renomé. Zde se však, v paralele ke kvalitě prací, objevuje jistá protichůdnost obrazu o jeho tvorbě. Jak se můžeme dočíst v dobových esejích o jeho díle,⁵² stejně jako v jeho korespondenci, je to obraz, se kterým sám Adámek spokojený nebyl, ba dokonce byl jeho povahou zarmoucen.^{53,54} Tyto neblahé okolnosti jej vlastně provázely již od počátku kariéry. Pro odborníky zůstával na okraji zájmu především kvůli despektu k ilustrátorské tvorbě, jež panoval mezi znalci umění až zhruba do poloviny 20. století. A tak už od

počátku 20. století, kdy Adámek vstupuje na výtvarnou scénu, zůstává „pouhým“ ilustrátorem pohádek a knížek pro mládež.

Ilustrátorská práce ale nebyla Adámkovou ambicí, většinou mu sloužila jen jako prostředek existenčního zajištění a z toho také vyplývá jeho nevole k některým zakázkám, které jej odváděly od ústředních snah jeho umělecké činnosti.⁵⁵ Jeho běžná ilustrační produkce se nijak nevymykala průměru a ani on sám v ní neviděl samostatnou výtvarnou příležitost.⁵⁶

Adámek často ilustruje žánrové povídky, vytváří ornamenty a další knižní výzdobu. Do poloviny 30. let je hlavní složkou jeho produkce výtvarný doprovod literatury pro děti a mládež, kde se plně projevuje jeho sensualita, bohatství fantazie a potenciál sugesce snových vizí a tajemna. Ovšem tak žádaná žánrová kresba jej vůbec neuspokojovala, ba naopak; lépe na tom ale byl s ilustrací pohádkovou – k ní měl porozumění a cítil z ní radost.⁵⁷ Na jedné straně měl sice určité výhrady k této práci, kde musel vycházet vstříc požadavkům nakladatelů i samotných autorů, což omezovalo jeho tvůrčí svobodu; přesto se tomuto úkolu věnoval rád, sám totiž měl pohádky ve veliké oblibě a nečetl je jen z povinnosti. V Chanovicích, kam dlouhá léta zajížděl i s rodinou za přítelem z vojny a kde měl také díky náklonnosti barona Goldegga ateliér v domě po fořtovi, za ním vždy pravidelně chodil hlouček dětí, kterým pohádky ze své nevyčerpatelné studnice vyprávěl.⁵⁸

6.3.1/ Východiska – vlivy

Jedno z nejranějších východisek Adámkovy ilustrace je možno spatřit v díle Hanuše Schwaigera. Byl to právě Schwaigerovský rázovitý styl, který se projevil v prvních ilustračních pracích, vycházejících ve *Zlaté Praze* od roku 1904. V této linii, jež se formálně projevuje v duchu neoromantismu a odkazuje k německým a holandským pohádkářům, je dle Emila Pacovského také možné vystopovat vlivy Moritze von Schwinda, které mu byly Schwaigerem zprostředkovány. Adámkovou prvotinou, co se publikace ilustrací ve *Zlaté Praze* týká, byl soubor kreseb k pohádce

O hloupém Honzovi. Zde je zmíněný Schwaigerovský vliv dobře patrný. Oproti tomu vyšla o dva roky později, taktéž ve *Zlaté Praze*, *Pohádka*, jež je stylově blíže spíše Maxmiliánu Pirnerovi. Je zde tedy jasně patrná jistá protichůdnost raných vlivů.⁵⁹ Adámek dokáže kromě tlumočení západoevropsky orientovaných vlivů přidat také něco navíc, v jeho pracích postřehneme i cosi slovanského, ruského a také čistě českého.⁶⁰

Po prvních zkušenostech s prací pro časopisy, se už na plno rozbíhá Adámkova ilustrátorská činnost, následuje nepřetržitý proud ilustrací pohádek a knih pro děti. Kromě již zmíněných vlivů je pro souhrn jeho pohádkových ilustračních prací příznačná poloha mezi realistickou kresbou, která je narušena deformací, epickou popisností a groteskní nadsázkou.

6.3.2/ Komparační poznámky

V oblasti Adámkových pohádkových ilustrací je možné sledovat podobnost s pracemi Františka Horkého, s nímž se znal z dob studia a u kterého také pobýval při své cestě do Paříže roku 1931.⁶¹

Již v kresbách okolo roku 1906 je patrný jejich značný posun směrem k duchovnímu obsahu.⁶² V tvorbě tohoto období spatřuje Emil Pacovský jisté podobnosti s charakterem tvorby Williama Blakea, Jeana Theodora Tooropa či Odilona Redona,⁶³ shodu je ale možno spatřit spíše ve formální stránce. Gamma se naopak ve své eseji staví proti tomuto přirovnání.⁶⁴

Jistá podobnost je obsažena také ve výtvarných realizacích i v názorech malíře Kamila Vladislava Mutticha (1873–1924, studia u M. Pirnera). Ta se u obou autorů, Adámka a Mutticha, promítá zejména v jejich ilustracích literatury pro dospělé, část tvoří beletrie a část literatura esoterická.⁶⁵

Nejednou se v literatuře objevuje srovnání Adámkových prací s dílem Františka Koblihy. Podobnost mezi nimi určitě nelze vyloučit, měla však spíše podobu souvislosti než přímého epigonství. Adámek se s Koblihou setkal na studiích

na AVU v Praze v Ženíškově ateliéru, kde oba končili téměř shodně (přestože byl Koblíha o 5 let starší). Koblíhovi tou dobou již *Zlatá Praha* otiskovala secesní ornamenty a měl na svém kontě také několik větších symbolistických pláten (*Soumrak bohů, Alej vzdechů, atp.*), pracoval na skicách k *Prostým motivům* Jana Nerudy, *Pozdě k ránu* Jana Hlaváčka. Oba sdružoval zájem o symbolismus, mezi spolužáky ale tvořili spíše výjimku. František Šmejkal upozornil na základní rozdíl v jejich tvorbě – Adámek klade důraz na duchovní obsah díla, zatímco Koblíha se věnoval kultu lunatických nálad a tajemství noci. Shodu je však možno nalézt, a to zejména v některých Adámkových dřevorytech, kde zpracovává téma ženy jako nástroje hříchu, čímž se povaze Koblíhovy tvorby přibližuje.^{66,67} Šmejkal vidí v Koblíhově dřevorytech více technické rafinovanosti, ornamentálnosti a senzuálnosti, u Adámka pak silnější orientaci na transcendentální stránku věci a primitivnější zpracování, které ovšem vede k expresivnějšímu a vroucnějšímu vyjádření.⁶⁸

Často zmiňován je v souvislosti s podobností či příbuzností svých prací také Jan Konůpek. S ním se Adámek setkal během svého působení ve výtvarném sdružení Sursum (členem byl i Koblíha). Z okruhu spolku Sursum byl Konůpek Adámkovi svou tvorbou asi nejbližší.⁶⁹ Dle Hany Larvové byl ale Konůpek ve svém díle cílevědomější, více programově zaměřený a jeho práce jsou kvalitativně konzistentnější.⁷⁰ Kromě volby podobných témat jsou rozdíly v jejich tvorbě zcela patrné, zejména po stránce formální. Společným jim oběma bylo období, v kterém si prošli „tavící pecí“ kubismu (stejně jako si tímto obdobím prošel i Jan Zrzavý).⁷¹ Podobně jako Konůpek tehdy okolo roku 1920 odvodil i Adámek ze symbolistických počátků svou dekorativní, orfickou variantu kubismu (již zmíněný cyklus *Sen, život duše*; kresby *Láska, Víra, Naděje*).

V duchu kubismu se Adámek výtvarně shoduje s dalším členem skupiny Sursum, Josefem Váchalem, společnou je jim filosofie mysticismu. Adámek používá podobné prostředky jako Váchal, což je dobře patrné např. na Váchalově obraze *Zrození panny Marie z duší věřících*, kde ve shodě s Adámkovým albem *Sen, život duše* používá shodný prvek – vizualizaci proudění a vibrací transcendentálních sil.⁷²

Pro zhodnocení Adámkovy ilustrační tvorby a pro její zasazení do dobového kontextu je také možné ji porovnat s pracemi autorů, jež se zabývali shodnou či podobnou problematikou. Z širšího okruhu ilustrátorů pohádek jsou v tomto zásadní autoři jako Hanuš Schwaiger (1854–1912), Mikoláš Aleš (1852–1913), Jaroslav Panuška (1872–1958), Vojtěch Preissig (1873–1944), Artuš Scheiner (1863–1938), Josef Wenig (1885–1939), František Horký (1879–1936) a další.⁷³

Pro konkrétnější zařazení je pak možno Adámkovy práce přirovnat k pracím ilustrátorů, kteří jsou generačně shodní a kteří pracovali na podobných zakázkách. Mezi tyto patří zejména Angelo Zeyer, Jindřich Kočí, František Ženíšek mladší, J. Ulrich a V. Čutta, kteří často, rovněž jako Adámek, spolupracovali s nakladatelem B. Kočím.

6.3.2/ Objednavatelé

Pro Adámkovo ilustrační dílo je zásadní spolupráce s několika nakladateli a osobami z literární oblasti, ke kterým měl velice blízký vztah. Nejsilnější pouto jej pojilo s nakladatelem Bedřichem Kočím, s nímž se seznámil společný přítel Gustav Jaroš zv. Gamma patrně již roku 1906.⁷⁴ Bedřichu Kočímu patří mimo jiné zásluhy za vybudování renomé oboru dětské knižní ilustrace, jemuž obětoval své nakladatelské úsilí a snažil se porušit představy o jeho čistě řemeslné podstatě. Rozhodl se najímat zručné malíře (jako např. Angelo Zeyer) a s jejich pomocí vydávat knihy v takové kvalitě, jež byla pro oblast dětské literatury do té doby spíše výjimkou. K Adámkově souboru ilustrací patří knihám vydaných právě B. Kočím výhradní místo. Jsou mezi nimi zastoupeny jeho nejlepší práce jako např. K. L. Kuklovy *Národní báchorky a pověsti*, Karafiátovi *Broučci*, *Palackého dějiny v obrazech* od Antonína Dolenského apod. Zásluhou B. Kočího vyšel i uvedený cyklus *Deset grafických listů* (viz kapitola 6.2).⁷⁵ Zřejmé je, že Bedřich Kočí nebyl Adámkovi jen objednavatelem, o bližším vztahu jasně vypovídá např. jejich společná cesta po Itálii, jež se uskutečnila roku 1925. Při této příležitosti navštívili Florencii, Neapol, Pompeje, Řím, Benátky a Greccio. Následujícího roku pak také pracoval na 3 freskách a 2 barevných oknech v domě

Bedřicha Kočího v Zátíší.⁷⁶ Pod záštitou nakladatelství B. Kočího vyšlo několik titulů, jejichž autorem byl společný přítel Adámka a Kočího, Gamma; jednalo se především o pohádky.

Dalším nakladatelem pro něhož Rudolf Adámek vytvořil velice početný soubor prací byl Emil Šolc. Nakladatelství Šolc (popřípadě Šolc a Šimáček) vydalo přes dvě desítky knih s Adámkovými ilustracemi a obálkami. Mezi nejlepší Adámkovy práce objednané Šolcovým nakladatelstvím patří např. několik svazků o Krakonošovi od Ludmily Grossmannové-Brodské a zejména také A. C. Doyleův *Ztracený svět* (1919).

Adámek též nejednou pracoval pro nakladatele Josefa Richarda Vilímka, Eduarda Beauforta, Bohumila Jandu (nakladatelství Sfinx), Josefa Rašína a Jindřicha Bačkovského.

Kromě výše zmíněných nakladatelů tvořil také ilustrace pro časopisy *Zlatá Praha*, *Kopřiva*, *Humoristické listy*, *Úsvit* a další. Čtenost, rozšíření a rozsah těchto časopisů byli mezi publikem obdivuhodné a této pracovní příležitosti se nevyhnul téměř žádný z našich malířů, mnozí se na toto přímo specializovali (V. H. Brunner, F. Bidlo, V. Mašek aj.), Adámkovi však tato práce dle jeho vlastních slov nevyhovovala a nesl ji s určitou dávkou nevole.⁷⁷

6.3.3/ Významné soubory ilustrací

Adámkovo ilustrační dílo je díky jeho rozsahu těžko pojmut jako celek, mezi množstvím prací ale některé zcela zjevně svou kvalitou vyčnívají a převyšují zbytek; v Adámkově díle je možno rozlišit hned několik významných souborů. Chceme-li posoudit kvalitu Adámkových ilustrací v průřezu celého jeho tvůrčího období, zjistíme, že těžiště kvality jeho ilustrací spočívá ponejvíce v období asi dvou desetiletí, jež následovaly po skončení Adámkova studia na pražské Akademii. Do údobí, které lze orientačně vymezit prvními léty 20. století a polovinou let dvacátých, spadají téměř všechny níže uvedené význačné soubory ilustrací. V těchto dvou

dekádách pracoval Rudolf Adámek na rozličných zakázkách, ponejvíce to však byly ilustrace pohádek a pověstí, knížek pro děti a dobrodružné literatury pro mládež, dále také doprovod knih ilustrujících historii a prehistorii a v neposlední řadě také beletrii.

První oblastí literatury, které se Adámek začal ve svém ilustračním díle věnovat a která jej také nejvíce proslavila, jsou pohádky a pověsti. Nejčasnějším Adámkovým ilustračním souborem a co do kvality také patrně nejzdařilejším, je velký soubor obrázků k novému vydání *Národních báchorek a pověstí* od Boženy Němcové (1907), které dle prvotisků upravil k vydání Josef Soukup. Jedná se o dvoudílnou edici, prvním dílem jsou *Pohádky české*. Souhrn prací, jejichž vznik se datuje zhruba okolo roku 1905, patří k jednomu z Adámkových nejrozsáhlejších ilustračních souborů. Obsahuje 16 barevných obrazů, zpracovaných většinou technikou kvaše či technikou kombinovanou. Mezi tyto patří např. obraz *O labuti* [obr. 1] či *Princ Bajaja* [obr. 2]. Soubor obsahuje také 86 v průměru velice zdařilých půlstránkových pérových ilustrací s figurální tematikou [obr. 3, 4]. Je u nich ještě patrný silný vliv secesní ornamentiky (zjevné i v secesně stylizovaném písmu signatury). Na secesní orientaci také poukazuje použitý formát obrazů, jež se blíží čtverci. Většina ilustrací souboru se vyznačuje bohatou šrafurou, jejich charakter kolísá od stylizovaných či groteskních scén a figur až po realistické ztvárnění (podobu s Mikolášem Alšem) a od jednoduše pojatých motivů až po komplexnější scény. Obsáhlý soubor prací *Pohádek českých* byl také ve své době součástí výstavy *Z říše pohádek* nakladatele Bedřicha Kočího, který rovněž knihu vydal. *Národní báchorky a pověsti* vycházely v sešitech po 32 stranách a ve dvou variantách – s barevnými obrazy či bez nich. Tento svazek byl prvním ze dvou dílů edice *U staré pohádkářky*, které Adámek ilustroval.

Pohádky slovenské jsou druhým dílem edice *U staré pohádkářky*; stylově navazují na předešlé *Pohádky české*, vydané stejného roku. Jejich charakter je srovnatelný, svazek obsahuje 68 perokreseb, ovšem žádné barevné obrazy jako tomu bylo u předchozího dílu.

Dalším Adámkovým souborem z oblasti ilustrace legend a národních mýtů jsou Pacovským rovněž zmiňované *Obrázkové slovenské povesti*, které k vydání připravoval Ján Párička v Ružomberku od roku 1921. *Obrázkové slovenské povesti* vycházely jako edice útlých sešitů (zhruba 50 stran), které zahrnovaly zpravidla dvě pověsti. Edice nese vesměs jednotné zpracování, co se počtu, povahy ilustrací a výzdoby týká. Typická je barevná, malířsky zpracovaná obálka s figurálním výjevem a ornamentálním rámcem s figurálními a vegetabilními vlysy. Text svazků je vyzdoben perokresebnými ilustracemi – opakovaně se vyskytuje schéma s 2 figurálními iniciálami a 3 celostránkovými ilustracemi s figurálními scénami s bohatě šrafovanou kresbou [obr. 5, 6]. Výzdoba je doplněna vždy 2 drobnější pérovkami přímo v textu. Provedení tohoto souboru ilustrací je celkově velmi zdařilé, jedná se o kvalitní práce, kompozičně vyvážené, ztvárnění figur je velice živé. Struktura kresby je zde velice jemná a je zde snad možné spatřovat určité shodné rysy s některými ilustracemi A. Beardsleye (jistě kompozice) a H. Clarka (bohatost struktury, šrafování).

Jedním z nejvýrazněji vynikajících souborů z oblasti pohádek je Adámkův výtvarný doprovod ke dvěma knihám Jana Karafiáta *Broučci* a *Broučkova Pozůstalost*, jež vyšly v nakladatelství Eduarda Beauforta v jednom svazku roku 1912. Kniha je vyzdobena barevnou obálkou s figurálními, krajinnými a florálními vlysy a ručně psaným titulem. Titul rovněž obsahuje 7 barevných celostránkových obrazů s figurální tematikou a dekorativními vlysy (signatura některých listů je doplněna datací „08“). Technicky se jedná o kolorované kresby, jejich rukopis je uvolněný, použité barvy jsou tlumené, připomínají secesní barevnost (pastelové a zemité tóny), formát obrazů je čtvercový, s obdélnými vlysy s figurálním dekorem podél okrajů. Ilustrační doprovod je doplněn 11 celostránkovými perokresbami, které jsou jinak charakterem shodné s obrazy barevnými; každá kapitola knihy je navíc ozdobena dekorativní pásem s perokresbou. Bohatá výzdoba se vztahuje jen na první díl svazku, *Broučkova pozůstalost* obsahuje pouze zmíněné pásy s pérovými kresbami. Kvalitou je *Broučky* možno řadit k nejlepším ukázkám Adámkovy produkce. Výzdobě Karafiátovým knihám o broučcích se věnovalo v průběhu času více

zdatných ilustrátorů, mezi nejlépe zpracované soubory patří známé ilustrace Vojtěcha Preissiga, kterým se Adámek kvalitou může směle rovnat.

Kvalitním souborem ilustrací je zastoupena ediční řada *Pohádky z celého světa* nakladatelství Šolc a Šimáček, která vycházela ve formě sešitů od roku 1913. K ní náleží širší soubor malířských ilustrací, jimiž Adámek vyzdobil zejména obálky sešitů. Jedná se o malby tuší (popř. kombinované s lineární kresbou), v určitých případech doplněné o akvarelové tóny. Některé jsou monochromatické, jiné barevné; je pro ně charakteristická poloha groteskní stylizace postav a dobře patrný vliv H. Schwaigera. Soubor obsahuje například ilustrace k pohádkám *Cesta do země divů*, *O nespokojeném králíku*, *O králi šaškovi*, *Japonské pohádky*, *Starý lakomec*, *Čtyři rusalky*, *Rybář a duch* a další.

Z roku 1925 pochází Adámkův výtvarný doprovod knihy Josefa Kalenského *Národní pohádky a báje*. Kniha byla vyzdobena bohatými, ornamentálně rámovanými dvoubarevnými kresbami s figurálními motivy, charakterem jsou poměrně blízko Páříčkovým *Obrázkovým slovenským povestem*.

Souhrn vynikajícím způsobem zpracovaných ilustrací pověstí a pohádek doplňuje formálně a kvalitativně obdobně zpracována knižní řada Ludmily Grossmannové-Brodské *Z Krakonošovy říše*, vydaná roku 1924 nakladatelstvím Šolc a Šimáček. Edice knih o Krakonošovi je ale výrazně chudší než výzdoba výše uvedených titulů. Knihy vyšly v několika vydáních a později, po Adámkovi, se práce na výzdobě reedic chopil Jiří Trnka. Řada knih *Z Krakonošovy říše* zahrnuje tři svazky (*Nejkrásnější pohádky*, *báchorky a pověsti o pánu na Krkonošských horách*, *Krakonoš* a *Z Krakonošovy zahrádky*), přičemž Adámek pracoval přinejmenším na dílu prvním. Ten obsahuje 2 drobnější perokresby s figurální tematikou v textu a 3 celostránkové ilustrace, rovněž perem vypracované a kolorované (1–2 barevné tóny). Zejména celostránkové ilustrace se charakterem opět přibližují Adámkově volné tvorbě či volným grafickým listům, výjevy jsou jednoduše dekorativně rámovány. Přes poměrně nízký počet prací je soubor dobrou ukázkou a jedním z nepříliš častých příkladů, kde Adámek pracuje v paralele ke svým volným kresbám.

Důležitou složkou Adámkových ilustrací pro děti jsou knihy o zvířátkách. V nich se naplno ukázala jeho citlivost a zaujetí pro pohádky a právě tu se také projevil nejoriginálnější znak Adámkových výtvarných doprovodů; je charakteristický přisuzováním lidských postojů, gest a grimas zvířecím hrdinům.⁷⁸ Jak píše Pacovský, Adámek zcela vyniká ve ztvárnění zvířecích výrazů, dokáže je ztvárnit jemně a bez karikování.⁷⁹ Za názorný příklade se dá považovat Adámkova spolupráce s přítelem Gammou a jeho výtvarný doprovod ke knize *O jelínkovi a o studánce*, kterou opět vydal společný známý Bedřich Kočí v Praze roku 1922. Rozsahem drobnější kniha je vyzdobena 1 kolorovanou figurální kresbou na titulním listu a 3 obdobnými kresbami v textu. Jádrem výzdoby je 11 černobílých perokreseb drobného formátu, kde Adámek zdařile zachytil výjevy z jelínkových lesních příhod a setkání a dobře zde zpracoval právě zmiňované zvířecí výrazy a mimiku, kterou připodobnil té lidské [obr. 7, 8, 9].

Stejně jako *Národní báchorky a pověsti* zmiňuje Emil Pacovský ve své stati i další Adámkův mimořádně kvalitní soubor – *Cestou květy posypanou* autorky Marie Syrové, kterou vydal B. Kočí roku 1907. Jedná se o sbírku básní, kterou Adámek nejen doprovodil obrazy, ale také velice vkusně graficky vyzdobil. Jeho prací je i obálka s dekorativním děleným vlysem s motivem krajiny ve středním poli, s lemy s květinami, motýly a dvěma erbovně stylizovanými ptáky v poli dolním a s ručně psaným, secesně stylizovaným písmem. Titulní list je rámován vlysem s florálními motivy, obsahuje kreslenou značku nakladatele. Ve výzdobě knihy vyniká 8 celostránkových barevných obrazů ve formě vícedílných vlysů zpracovaných technikou kolorované perokresby kombinované s kvašem, 7 z nich je reprodukováno barevně, 1 černobíle, resp. v barvě sépiové [obr. 10]. Výzdoba doplňuje 27 zdobných rámování bloků básní – 13 originálních, téměř celou stranu vyplňujících dekorativních panelů s bohatým zdobením, v některých případech s velkou obrazovou plochu nad textem básně, zobrazující krajinné a figurální motivy [obr. 11]. Pro kresby je charakteristická bohatá síť linií a valérů a uvolněný rukopis; několik motivů se vícekrát opakuje. Určité kresby se svou kvalitou a charakterem přibližují Adámkově volné tvorbě, grafickým listům. Kromě dekorativních panelů je část básní vyzdobena jen jednoduchým postranním lemováním s pásy květin (taktéž se

opakujícími). Všechna výzdoba, kromě 8 barevných obrazů, je reprodukována ve dvou barvách – tmavě modré a hnědé – a je ztvárněna technikou perokresby. Její zpracování je velmi vydařené, má opět silný grafický charakter. Celé vyznění souboru je velice blízké Adámkově doprovodu *Broučků*.

Nežídka se mezi Adámkovou ilustrační produkcí objevuje rovněž oblast beletrie. Zde se sice nepříliš projevuje jeho imaginace, ale mezi lepšími pracemi je tu možno zmínit například doprovod knihy Daniela Lesueura, *Maska lásky* z roku 1907. Soubor ilustrací Lesueurovy knihy je vzhledem ostatním Adámkovým beletristickým ilustracím pojat poměrně volným rukopisem, vypracován byl technikou kresby křídou a tuší.

Mezi zdařilé ilustrace beletrie spadají i dva soubory, které se odlišují od ostatních technikou zpracování. Pravděpodobně leptem jsou vytvořeny Adámkovy ilustrace ke knize *Sen* od Emila Zoly, jež vydal roku 1926 J. R. Vilímek. Ilustrace Zolovy knihy mají formu 7 celostránkových figurálních kompozic s bohatou škálou valérů (patrně zrnkového leptu).

Dalším grafikou vyzdobeným titulem jsou *Šílené lásky* Jana Havlasy, jejichž druhé vydání Adámek vyzdobil 5 celostránkovými dřevoryty (kromě titulního listu sem patří listy *Bludný pirog*, *Kouzlo hlasu*, *Mimo prostor a čas* a *Bludný atoll*). Tématem výzdoby jsou figurální kompozice s florálně-ornamentálním dekorem; list *Bludný pirog* svou secesní skladbou a květinovým rámem silně připomíná některé dřevorytové listy Františka Koblihy (zejm. např. *Pokušení sv. Františka*, jež ovšem pochází až z roku 1925).

K Adámkovým kvalitnějším doprovodům beletrie je snad možno uvést (především pro jejich odlišnost v rámci běžné produkce) ještě ilustrace ke knize Joesa Hlouchy *Polibky smrti* z roku 1933. Jedná se o soubor celostránkových barevných ilustrací s orientální tematikou, zpracovaných technikou kvaše a 13 drobnějších perokreseb, kterými je uvedena i uzavřena každá kapitola knihy. Perokresby jsou čistě lineárního charakteru, ilustrace v úvodech kapitol mají podobu jednoduchých figurálních scén či krajin, kresby na konci kapitol jsou drobnější, mají formu vinět se zátišími s typicky japonskými rekvizitami [obr. 12, 13, 14]. Zpracování nese znaky

orientální stylizace (podle pravítka rýsované rovné linie a paralelně lineární perspektiva bez úběžníků, typický východní styl ostrého zalamování drapérií). Kvašové ilustrace jeví známky vlivu barevného japonského dřevořezu, mísí se v nich orientální a západní prvky, vyznění je poněkud hybridní. Kvalitou spadají zhruba do dobového průměru, odpovídají tehdejšímu vkusu a povaze daného žánru knihy. Ovšem perokresby jsou navzdory dekorativnímu grafickému charakteru zdařilé. Celkově je soubor příznačný svým pojetím východních reálií viděných očima Evropana, mísí se v něm výtvarné pojednáním zahrnující oba světy, Adámek zde dokázal dobře vstřebat cizí reálie.

Ve svých ilustrátorských zakázkách se Adámek opakovaně věnoval oblasti dobrodružné literatury. Při realizacích sice nedosahuje tak osobitého a jedinečného projevu jako v některých výše zmíněných titulech, jde přesto o produkci vysoké úrovně, jež snese srovnání s dobovou špičkou. K nejlepším pracím z této oblasti patří kresby ke knize Arthura Conana Doylea *Ztracený svět čili Zpráva o úžasných, nedávných dobrodružstvích profesora G. E. Challengeera, Lorda Johna Roxtona, profesora Summerleea a pana E. D. Malonea z redakce „Daily Gazette“*, kterou vydal v Praze roku 1919 nakladatel Emil Šolc. Soubor obsahuje 10 celostránkových perokresebných ilustrací a navíc 1 drobnou v úvodu [obr. 15, 16]. Námětem jsou figurální scény, které se vyznačují bohatou strukturou kresby, tónováním ploch pomocí stříkání tuše nebo obdobného prostředku (připomíná strukturu zrnkového lepu). Velmi zdařilé je zde zpracování figur a vyjádření jejich emocí, Adámek používá střízlivý, přesto živý styl, figury jsou umně zachyceny v pohybu a vyznačují se živostí. Navzdory dvojímu stylu pojednání kreseb – malířsky a lineárně – zůstává soubor vizuálně jednotný.

V rámci Adámkovy ilustrace se objevují i tituly, které, ač kvalitativně nepřilíš vynikající, vybočují z řady jeho běžné produkce a zvláště pak z její běžné formy. Jako příklad je možno uvést výtvarný doprovod knihy Josefa Skružného *Denník Kačenky Strnadové, služebné v Praze*, kterou vydal Josef Richard Vilímek v Praze v roce 1923. Adámek se postaral o grafickou úpravu a ilustrace, které svou formou mají napodobovat fotografie (na titulním listu knihy jsou dokonce jako fotografie označovány; Adámek je uveden jako spoluautor). Strany textu jsou lemovány jednoduchým rámcem se zdvojenou linií a jednoduše zdobenými rohy. Adámek pro

knihu vytvořil 28 formátem přibližně půlstránkových ilustrací s figurální tematikou, zpracovaných patrně technikou kvašové malby. Stylizace do podoby fotografie je dosaženo na několika úrovních, jako jsou zvláštní úhly pohledu, rozostřenost některých obrazů či jejich natočení. Část ilustrací je kombinována s textem do podoby fotokopií výstřižků z novin apod. Několikrát se objevují ilustrace v podobě fotografií portrétních (studiových). Stylizaci odpovídají detaily v podobě rožků a pásků, kterými bývají uchyceny fotografie v albech, jež jsou rovněž domalované. Přestože se nejedná o kresby či malby příliš vynikající, jejich forma je ojedinelá v rámci Adámkovy produkce, je zde patrná určitá hravost a konceptuální uvažování.

V Adámkově díle je hojně zastoupena výzdoba knih ilustrující českou historii. Zde je možné zmínit například publikaci Jana Dolenského *Obrazy z dávnověku*, která vyšla v Praze roku 1922. Knihu vydalo Ústřední nakladatelství a knihkupectví učitelstva československého a je tedy nasnadě, že se jedná o publikaci naučnou. Snahou autora této knihy bylo zpřístupnit prehistorii i dějiny českých zemí mladším čtenářům a to právě za pomoci Adámkových ilustrací. Jeho prací je barevná, graficky řešená obálka (forma pětibarevného medailonu s figurálním a ornamentálním motivem), 4 celostránkové kolorované figurální kresby ilustrující slovanské pověsti [obr. 17, 18], 18 obdobných černobíle reprodukováných (původně kolorovaných) kreseb a 15 lineárních ilustrací řešených perem a štětcem či kombinací obou, jejichž motivem jsou nejčastěji výjevy z pravěké krajiny; obrazy jsou svou kvalitou vynikající. Kniha také obsahuje širokou řadu náčrtků, plánek a map, které se dají Adámkovi přisoudit (alespoň část z nich). Na obširném a nadmíru rozmanitém souboru je možné dobře ilustrovat Adámkovu všestrannost a schopnost tvořit edukativní ilustrace, které si přes svůj vzdělávací charakter ponechávají ne zcela zanedbatelnou výtvarnou hodnotu.

Adámkovou prací, která spadá rovněž do oblasti české historie, je kniha *Obrazy k české historii I.: Palackého dějiny v obrazech: Část prvá až do vymřeni Přemyslovců (roku 1306)*, kterou vydal B. Kočí v Praze roku 1928. Zde není Adámek pouze v roli ilustrátora, ale výjimečně, spolu s Antonínem Dolenským, v roli spoluautora. Obsáhlá kniha, která ilustruje dějiny podle Palackého, je především souhrnem velkého souboru reprodukcí různorodých vizuálních materiálů, vztahujícím se

k českým dějinám, formou je možno ji kvalifikovat jako encyklopedii. Významem jistě přesahuje o poznání banálnější titul předešlý, i když kvalita Adámkových ilustrací je srovnatelná. V *Obrazech k české historii* je zastoupen především velký soubor černobílých reprodukcí historických maleb od mnoha českých výtvarníků generací předcházejících Adámkovi. V knize jsou v hojném počtu reprodukovány práce M. Alše, A. Muchy, J. Führicha, J. Zázvorky, V. Mánesa, F. Ženíška, J. V. Myslbeka, F. Jeneweina, V. Makovského, L. Friese, V. Šaffa a dalších. Soubor mimo jiné poukazuje na Adámkovu zběhlost v českém umění, neboť právě on redigoval souhrn reprodukcí a ilustrací. Ovšem krom těchto prací vážených autorů Adámek přidává množství vlastních prací z let dvacátých. Je to cyklus 23 kreseb většího formátu s figurální tematikou, v kterých se zaobírá historickými a mýtickými postavami a výjevy z raných dějin přemyslovských Čech a Velké Moravy. Provedení je zdařilé, obrazy nesou jistou podobnost s Mikolášem Alšem, patrnou např. v monumentálnosti figur a jejich typech. Adámkův historický soubor obsahuje obrazy *Belloves a Sigoves* [obr. 19], *Markomané, Attila, Vyšehrad, Čestmír a Vlastislav* [obr. 20], *Smrt Becha, Mojmír, Ludvík na útěku* [obr. 21], *Němci prosí o mír, Rostislav v okovech, Boleslavu I. předvádějí zajatého vůdce maďarského vojska Lehéla, Povraždění Slavníkovců, Krvavý koas na Vyšehradě, Kníže Oldřich ve vězení, Břetislav poráží Němce na Šumavě u Domažlic, Spytihněv a vdova, Čechové na hradbách Říma, Ničení pohanských božišť, Zavraždění Břetislava II. r. 1100, Bitva u Trutnova 8. října 1110, Soběslav u Chlumce, Řádění Korutanců v Čechách a Útěk Jindřicha Korutanského*. Celý soubor je doplněn drobnějšími ilustracemi – kresbami historické architektury. Jelikož je vše reprodukováno černobíle, dá se těžko odhadnout jestli byly historické obrazy původně kresbami barevnými, ale je to dost dobře možné. Významem patří *Palackého dějiny v obrazech* určitě k Adámkovým zásadnějším realizacím a i v konkurenci, jakou jsou velcí malíři historických scén se Adámek se svými výtvary zcela neztrácí, i když ilustrativní charakter těchto prací není daným motivům úplným zadostiučiněním.

6.4/ Restaurátorské práce

Kromě výše zmíněných výtvarných disciplín se Rudolf Adámek zabýval také pracemi restaurátorskými, zejména restaurováním fresek. Zakázky na obnovu historických děl přijímal velice ochotně a pracoval na nich s pocitem zadostiučinění. Poprvé se zabýval freskou při již zmíněné realizaci v domě Bedřicha Kočího, což byla jedna z mála příležitostí, kde pracoval na freskách dle svého vlastního návrhu (jedinými dalšími známými případy jsou fresky *Nejsvětější trojice* v chanovickém kostele, *Poslední večeře* v československém kostele ve Vršovicích z roku 1932 a *Proměnění Páně* v Nezamyslicích).⁸⁰ Mnohem častěji fresky restauroval. Roku 1930 začíná na práci na gotických freskách v klášteře Zlatá koruna. Následně pracuje na obnově sedmi stropních, nástěnných obrazů a výzdobě kaple v Horní Kounici (1932, února téhož roku také maluje oponu pro divadlo v Želivi), restauroje Kramolínovy barokní fresky v kostele v Pecce u Nové Paky (v červnu 1936), pracuje na obnově prací v kostele ve Žlebech (1940), restauroje barokní fresky v jezuitském kostele v Klatovech (1941). Následně opět pracuje ve Zlaté koruně a Klatovech (1944; do Zlaté koruny se vrací ještě roku 1948), dále na freskách v Kutné Hoře (1945), v Hradci Králové (1947) a na gotických freskách ve Vimperku (1948). Jeho posledním restaurátorským počinem byla oprava barokních fresek na radnici v Českých Budějovicích.⁸¹ Restaurování se věnoval závěrečných 15 let svého života.

7/ Východiska pro budoucí bádání

Snahou práce bylo co nejdůkladněji shrnout ilustrační tvorbu Rudolfa Adámka. Je však zřejmé, že pro Adámkovo plnohodnotné zasazení do kontextu českého umění bude ještě potřeba důkladně prozkoumat jeho volnou tvorbu, která je zajisté zásadnější pro jeho zhodnocení. Je to nesnadný úkol vzhledem k zmíněné rozptýlenosti a nedostupnosti Adámkových obrazů a dalších volných prací, ztížený ještě faktem, že po Adámkově smrti Státní bezpečnost zkonfiskovala větší část jeho

pozůstalosti (v souvislosti se zatčením jeho syna) a o jejím osudu není dodnes nic známo.⁸² V případě, že by pozůstalost byla objevena, by patrně bylo možné jeho dílo alespoň částečně zrekonstruovat. Adámkovo dílo tedy stále ještě čeká na své objevení.

8/ Závěr

Po prozkoumání zásadní části ilustračního díla Rudolfa Adámka lze konstatovat, že ve srovnání s dobovým průměrem patří mezi velice zdatné ilustrátory. Kvalitativní těžiště jeho prací je ovšem poměrně úzce časově vymezeno, nejlepší Adámkovy ilustrace pocházejí zhruba z let 1905–1925 (jen asi polovina celého tvůrčího období), a to téměř bez výjimky. V průřezu Adámkovy práce kolísají kvalitou od naprosto banálních realizací až po práce umělecky velice hodnotné.

Do zpracování katalogu ilustrovaných knih se promítly obtížně překonatelné překážky, jako je především fyzická nedostupnost některých Adámkem ilustrovaných titulů či jejich neznámost; dá se očekávat, že v něm jistý zlomek prací chybí, protože některé tituly se nedostaly do žádné souhrnné knihovnické databáze nebo byly vydány v tak malém nákladu, že se jejich exempláře nedochovaly. Je tedy pravděpodobné, že některé kvalitní práce byly ztraceny nebo opomenuty a teprve čekají na to, až se jim dostane zasloužené pozornosti a docenění.

9/ Poznámky

¹ Rudolf Adánek, *Sen, život duše: 10 původních litografií*, Veraikon, Praha 1920. 1 nestránkovaný svazek.

² Emil Pacovský, *Ze zapomnění*, Veraikon VI., 1920, s. 57–62.

³ Gamma, K listům Adámkovým, in: Rudolf Adánek, *Deset Grafických listů*, B. Kočí, Praha 1920.

⁴ Miroslava Hlaváčková, Rudolf Adánek (kat. výst.), Galerie moderního umění v Roudnici nad Labem 1995. s. 1.

⁵ Více k tomuto viz Hlaváčková (pozn. 4.).

-
- ⁶ Hana Larvová, Rudolf Adámek, in: Lenka Bydžovská – Rumjana Dačeva – Hana Larvová et al., *Umělecké sdružení Sursum 1910 – 1912* (kat. výst.), Galerie hlavního města Prahy, Praha 1996. 299 s.
- ⁷ Např. Adámkovy vazby na nakladatele B. Kočího a další.
- ⁸ Aleš Rezler, *Rudolf Adámek 1882 – 1953: Obrazy, grafika, ilustrace* (kat. výst.), Galerie Felixe Jeneweina města Kutné Hory, Kutná Hora, 2008. 20 s.
- ⁹ Viz např. Martina Vítková, *Grafika symbolistů* (kat. výst.), Galerie moderního umění v Hradci Králové, Hradec Králové 2007.
- ¹⁰ Viz Rezler (pozn. 8).
- ¹¹ Viz Hlaváčková (pozn. 4), s. 1.
- ¹² Ibidem, s. 4.
- ¹³ Ibidem s. 5 – 6.
- ¹⁴ Viz Rezler (pozn. 9).
- ¹⁵ Viz Hlaváčková (pozn. 4), s. 1.
- ¹⁶ Ibidem, s. 7 – 8.
- ¹⁷ Ibidem, s. 9.
- ¹⁸ Viz Larvová (pozn. 6), s. 86.
- ¹⁹ Viz Hlaváčková (pozn. 4), s. 9.
- ²⁰ Viz Larvová (pozn. 6), s. 88.
- ²¹ Viz Rezler (pozn. 8). K výstavě *Z říše pohádek* uvádí Rezler v soupisu literatury stejnojmenný katalog, který ovšem nefiguruje v žádné knihovnické databázi.
- ²² Viz Hlaváčková (pozn. 4), s. 8.
- ²³ Viz Rezler (pozn. 8).
- ²⁴ Hana Larvová, *Sursum*, in: Lenka Bydžovská – Rumjana Dačeva – Hana Larvová et al., *Umělecké sdružení Sursum 1910 – 1912*, Galerie hlavního města Prahy, Praha 1996. s. 27.
- ²⁵ *Katalog II. výstavy uměleckého sdružení Sursum* (kat. výst.), Sursum, Praha 1912.
- ²⁶ Viz Hlaváčková (pozn. 4), s. 7.
- ²⁷ Viz Rezler (pozn. 8).
- ²⁸ Hlaváčková i Larvová uvádějí jako rok konání výstavy 1934, Rezler 1937.
- ²⁹ Viz Hlaváčková (pozn. 4), s. 1.
- ³⁰ Viz Rezler (pozn. 8).
- ³¹ Viz Hlaváčková (pozn. 4), s. 1.
- ³² Viz Larvová, (pozn. 6), s. 85.
- ³³ Hana Rousová, *Deviace kubismu v Čechách* (kat. výst.), Státní galerie umění v Chebu, Cheb 1995.
- ³⁴ Lenka Bydžovská – Rumjana Dačeva – Hana Larvová et al., *Umělecké sdružení Sursum 1910 – 1912*, Galerie hlavního města Prahy, Praha 1996.
- ³⁵ Viz Rezler (pozn. 8).

-
- ³⁶ Více (zejména ke společným výstavám) viz: heslo Rudolf Adámek, in: Archiv výtvarného umění (o.s.), Informační systém abART, <http://abart-full.artarchiv.cz/osoby.php?Fvazba=osobanavystavach&IDosoby=1726>, vyhledáno 7. 4. 2013.
- ³⁷ Viz Hlaváčková (pozn. 4), s. 1.
- ³⁸ Zájem o Beethovenovu hudbu byl Adámkovi společný např. s Janem Konůpkem. Srov. jeho lept *Motiv Beethovena* z r. 1929.
- ³⁹ Viz Hlaváčková, (pozn. 4), s. 10.
- ⁴⁰ Viz Larvová, (pozn. 6), s. 86.
- ⁴¹ Ibidem, s. 85.
- ⁴² Viz Hlaváčková (pozn. 4), s. 7.
- ⁴³ Viz Rezler (pozn. 8) – Hlaváčková (pozn. 4), s. 10.
- ⁴⁴ Viz Hlaváčková (pozn. 4), s. 10.
- ⁴⁵ Reprodukce viz Method Kaláb, *I. členská výstava sdružení výtvarných umělců a přátel československého umění Myslbek v Praze* (kat. výst.), Myslbek, Praha 1932. příloha 23.
- ⁴⁶ Viz Hlaváčková (pozn. 4), s. 10.
- ⁴⁷ Ibidem, s. 3.
- ⁴⁸ Viz Larvová (pozn. 6), s. 92.
- ⁴⁹ Viz Gamma (pozn. 3).
- ⁵⁰ Viz Hlaváčková (pozn. 4), s. 1.
- ⁵¹ Ibidem, s. 9.
- ⁵² Viz Pacovský (pozn. 2).
- ⁵³ Viz Larvová (pozn. 6), s. 86.
- ⁵⁴ Více viz Jarmila Kroftová-Kočová, *Nakladatel B. Kočí vzpomíná*, vydáno vlastním nákladem, Praha 1948. s. 132--133, kde píše: „...nejednou slyšel jsem Adámkův stesk nad tím, jak právě umění zanedbává, jak se mu nedostává času, aby mohl pokračovat ve své práci podle své chuti, podle své vyšší inspirace.“
- ⁵⁵ Viz Larvová (pozn. 6), s. 86.
- ⁵⁶ Viz Hlaváčková (pozn. 4), s. 2.
- ⁵⁷ Viz Rezler (pozn. 8).
- ⁵⁸ Viz Hlaváčková (pozn. 4), s. 2.
- ⁵⁹ Viz Pacovský (pozn. 2), s. 59.
- ⁶⁰ Viz Hlaváčková (pozn. 4), s. 2.
- ⁶¹ Ibidem.
- ⁶² Viz Larvová (pozn. 6), s. 86. Dobře patrné je to například ve výtvarném doprovodu ke K. L. Kuklovým *Národním báchorkám a pověstem*, B. Kočí, Praha 1906.
- ⁶³ Viz Pacovský (pozn. 2), s. 62.
- ⁶⁴ Viz Gamma (pozn. 3).

⁶⁵ Viz Hlaváčková (pozn. 4), s. 2.

⁶⁶ Ibidem.

⁶⁷ František Šmejkal, *Sursum 1910 – 1912* (kat. výst.), Krajská galerie v Hradci Králové, Hradec Králové 1976. s. 28 – 29.

⁶⁸ Ibidem, s. 29.

⁶⁹ Viz Pacovský (pozn. 2), s. 62.

⁷⁰ Viz Larvová (pozn. 6), s. 85.

⁷¹ Viz Šmejkal (pozn. 67), s. 29.

⁷² Viz Rousová (pozn. 33) s. 28.

⁷³ Jana A. Brabcová, *Pohádkové motivy v českém umění kolem roku 1900: 1. část* (kat. výst.), Národní galerie v Praze, Praha, 1994.

⁷⁴ Viz Rezler (pozn. 8).

⁷⁵ Viz Larvová (pozn. 6), s. 92.

⁷⁶ Viz Rezler (pozn. 8).

⁷⁷ Viz Hlaváčková (pozn. 4), s. 2 – 3.

⁷⁸ Ibidem, s. 2.

⁷⁹ Viz Pacovský (pozn. 2), s. 59.

⁸⁰ Viz Hlaváčková (pozn. 4), s. 3.

⁸¹ Viz Rezler (pozn. 8).

⁸² Viz Larvová (pozn. 6), s. 95.

10/ Literatura

Rudolf Adámek, *Deset Grafických listů*, B. Kočí, Praha 1920.

Jana A. Brabcová, *Pohádkové motivy v českém umění kolem roku 1900: 1. část* (kat. výst.), Národní galerie v Praze, Praha, 1994.

Miroslava Hlaváčková, *Rudolf Adámek* (kat. výst.), Galerie moderního umění v Roudnici nad Labem 1995.

Method Kaláb, heslo Rudolf Adámek in: Method Kaláb, *I. členská výstava sdružení výtvarných umělců a přátel československého umění Myslbek v Praze* (kat. výst.), Myslbek, Praha 1932.

Katalog II. výstavy uměleckého sdružení Sursum (kat. výst.), Sursum, Praha 1912.

Jarmila Kroftová-Kočová, *Nakladatel B. Kočí vzpomíná*, vydáno vlastním nákladem, Praha 1948.

Hana Larvová, Rudolf Adámek, in: Lenka Bydžovská – Rumjana Dačeva – Hana Larvová et al., *Umělecké sdružení Sursum 1910 – 1912*, Galerie hlavního města Prahy, Praha 1996.

Emil Pacovský, *Ze zapomnění*, Veraikon VI., 1920.

Aleš Rezler, *Rudolf Adámek 1882 – 1953: Obrazy, grafika, ilustrace* (kat. výst.), Galerie Felixe Jeneweina města Kutné Hory, Kutná Hora, 2008.

Hana Rousová, *Deviace kubismu v Čechách* (kat. výst.), Státní galerie umění v Chebu, Cheb 1995.

František Šmejkal, *Sursum 1910 – 1912* (kat. výst.), Krajská galerie v Hradci Králové, Hradec Králové 1976. s. 28 – 29.

11/ Biografické údaje

- 1882** Narozen 9. května v Kutné Hoře. Jeho otcem byl Jakub Adámek, fládrista, který měl dílnu v Kutné Hoře a později v Praze-Vršovicích. Adámkova matka, za svobodna Marešová, pocházela z rodu Jana Mezlického z Palmlöven. Rodiče měli deset dětí, dospělosti se jich ale dožilo jen pět. Nejstarší Rudolf a nejmladší Ferdinand byli malíři. Jejich bratr Josef byl jako legionář umučen bolševiky u Samary, Richard byl přírodovědcem a Karel hercem, členem Národního divadla.
- 1897** Přijat do přípravy na Akademii výtvarných umění v Praze. Zde mu byl spolužákem Otakar Vaňáč, s kterým jej pak pojilo celoživotní přátelství.
- 1904** Ukončil studia na AVU v Praze u profesora Františka Ženíška. Ještě téhož otiskuje Zlatá Praha jeho ilustrace k pohádkám.
- 1906** Naplno se rozbíhá jeho ilustrátorská činnost, pracuje na zakázkách pro různé nakladatele (zejm. B. Kočí).
- 1906** Obesílá pravidelně výstavy Krasoumné jednoty v Praze (až do r. 1914).
- 1907** Účastní se velkým počtem kreseb na výstavě B. Kočího zvané *Z říše pohádek*.
- 1908** Stává se členem theosofické společnosti a okultního Ibbingova mystického kruhu.
- 1909** Vystavuje několik děl v Pešti při příležitosti 5. kongresu theosofické společnosti, jejíž byl v té době členem. Žení se s Růženou Bláhovou, která pocházela ze Sázavy. Její otec Antonín Bláha působil jako ředitel školy, hrál na violoncello a příležitostně komponoval hudební skladby a písně, matka byla učitelkou v Bahně u Kutné Hory.
- 1910** Narodil se první syn, Rudolf. Adámek obesílá výstavu v Chicagu.
- 1911** Seznamuje se s Emilem Pacovským.
- 1912** Narození druhého syna, Richarda. Účastní se II. výstavy uměleckého sdružení Sursum.

- 1913** Propuštěn z vojenské služby.
- 1914** Rukuje na bojiště první světové války, kde je raněn a rok se zotavuje v nemocnici.
- 1916** Na rok je superarbitrován.
- 1917** Umírá syn Rudolf.
- 1918** Narození dcery Evy, která nedlouho poté umírá.
- 1920** Narodil se syn Miloš, pojmenován byl po Adámkově příteli, Miloši Martenovi. Vychází Adámkův litografický cyklus Sen, život duše a soubor starších prací Deset grafických listů.
- 1921** Oceněn Turkovou cenou. Umírá otec Jakub.
- 1922** Žádá o místo profesora na odborné lakýrnické škole v Praze na Žižkově. Začnou se u něj projevovat závažnější zdravotní potíže, které vrcholí r. 1927 operací.
- 1923** Umírá matka.
- 1925** Podniká svou první cestu po Itálii. Společnost mu dělá B. Kočí. Při této příležitosti navštívuje Florencii, Neapol, Pompeje, Řím, Benátky a Greccio.
- 1926** Pracuje na 3 freskách a 2 barevných oknech v domě Bedřicha Kočího v Zátiší.
- 1927** Druhá cesta po Itálii, vede přes Benátky, Padovu, kde vzdal hold Giottovi, Veronu, Milán, Janov, Pisu, ostrov Elba a končí v Římě. Po návratu tvoří převážně v Želivi.
- 1930** Podniká cestu po Umbrii. Začíná s restaurátorskými pracemi v klášteře Zlatá koruna.
- 1931** Získává příspěvek na studijní cestu do Paříže, kde bydlí u svých přátel malířů Františka Horkého a Antonína Horáka. Pracuje na restaurování 7 stropních a nástěnných obrazů v Horní Kounici, v únoru maluje oponu pro Želivské divadlo.

- 1932** Vystavuje společně se členy SVU Mánes. Pracuje na fresce *Poslední večere* v kostele československé církve ve Vršovicích. Stává členem SVU Myslбек, posléze je zvolen jeho jednatelem. Pravidelně se účastní výstav spolku.
- 1933** Od září restauruje 8 obrazů ve Dvoře Králové.
- 1934** Restauruje malby v kostele v Chomuticích u Ostroměře.
- 1937** Uspořádána samostatná výstava v SVU Myslбек Na Příkopě, je zde vystaven přehled jeho díla za uplynulých 30 let.
- 1940** Restauruje malby v kostele ve Žlebech.
- 1941** Restauruje barokní fresky v jezuitském kostele v Klatovech.
- 1944** Navazuje na práci v Klatovech.
- 1945** Restauruje fresky v Kutné Hoře.
- 1947** Pracuje na freskách v Hradci Králové.
- 1948** Pracuje na freskách ve Zlaté koruně a ve Vimperku.
- 1951** Restauruje fresky na radnici v Českých Budějovicích.
- 1953** 1. března Rudolf Adámek umírá v Praze.

12/ Katalog ilustrovaných knih

Řazeno chronologicky:

Daniel Lesueur, *Maska lásky*, Šolc a Šimáček, Praha 1907. 892 s. 2 svazky.

Božena Němcová, *Národní báchorky a pověsti: Díl I.: Pohádky české*, B. Kočí, Praha 1907. 328 s.

Božena Němcová, *Národní báchorky a pověsti: Díl II.: Pohádky slovenské*, B. Kočí, Praha 1907. 205 s.

Marie Syrová, *Cestou květy posypanou*, B. Kočí – Beaufort, Praha 1907. 45 s.

Jan Borek, *Povídám, povídám pohádku: kniha pohádek Karla Jaromíra Erbena, Boženy Němcové, Beneše Kuldy, Jakuba Malého*, Zemský ústřední spolek jednot učitelských v Království českém, Praha 1908, 94 s.

Jan Karafiát, *Broučci – Broučkova pozůstalost*, E. Beaufort, Praha 1912. 88 s.

Augustin Matolín, *Početnice pro první třídu obecných škol pětiletých až osmiletých*, Císařský královský školní knihosklad, Praha 1915. 40 s.

Augustin Matolín, *První početnice pro obecné školy víceleté*, Císařský královský školní knihosklad, Praha 1916. 38 s.

Rudolf Adámek, *Český venkov za války: 10 barevných dopisnic*, B. Kočí, Praha 1917. 1 sv.

Božena Němcová, *Pan učitel*, B. Kočí, Praha 1917. 32 s.

John Habberton, *Dvojčata paní Májové*, Fr. Jiroušek, Praha 1918. 120 s.

Karel Pelant, *Mandle: dobrodružství profesorů Kákeše a Ondátry*, B. Kočí, Praha 1918. 77 s.

Josef R. Sucharda, *Y či i: Jos.R. Suchardy obrázkové tabulky, dle kterých se hravě naučíte, kdy psát y či i po obojetných souhláskách uvnitř slov*, B. Kočí, Praha 1918. 7 tabulek.

Arthur Conan Doyle, *Ztracený svět čili Zpráva o úžasných, nedávných dobrodružstvích profesora G. E. Challengeera, Lorda Johna Roxtona, profesora Summerleea a pana E. D. Malonea z redakce „Daily Gazette“*, Šolc, Praha 1919. 303 s.

- Josef Keprta, *Deťom Československej republiky*, B. Kočí, Praha 1919. 79 s.
- František Strnad, *Veselé čtení pro malé školáčky*, Zemský ústřední spolek jednot učitelských v království českém, Praha 1919. 42 s.
- Alfons Bohumil Šťastný, *Kouzelnou říší pohádky*, Fr. Jiroušek, Praha 1919. 98 s.
- Jan Dolenský, *Obrazy z dávnověku*, Ústřední nakladatelství a knihkupectví učitelstva československého, Praha 1922. 129 str.
- Rudolf Adámek, *Pohledy ze zátiší u Prahy: 10 barevných dopisnic*, Umělecké snahy, Praha 1924. 10 listů.
- Rudolf Adámek – Antonín Dolenský, *Obrazy k české historii: Palackého dějiny v obrazech až do vymření Přemyslovců (roku 1306)*, B. Kočí, Praha 1928. 236 s.
- Jaroslava Adlofová, *V poustevně: povídka pro malé i velké děti*, Nákladem Křest. spolku mladíků v Čechách, Praha 1929. 138 s.
- Louisa May Alcott, *Mužičkové*, B. Kočí, Praha 1920. 236 s.
- Lucius Apuleius, *Proměny, čili, Zlatý osel: Díl I. – II.*, B. Kočí, Praha 1928. 138 s. 2 svazky.
- Arkadij Timofejevič Averčenko, *Zlí duchové: Kniha nových povídek*, J. Svátek, Praha 1922.
- Marja Sergejevna Bezobrazova, *Historie vrabčika: povídka pro děti*, Fr. Jiroušek, Praha 1925.
- Boleslav L. Černý, *Šotek*, Jos. R. Vilímek, Praha 1923. 141 s.
- Gustav Jaroš-Gamma, *O Jelínkovi a o studánce*, B. Kočí, Praha 1922. 61 s.
- Gustav Jaroš-Gamma, *O Šimonu řezbáři a panu králi*, B. Kočí, Praha 1922. 37 s.
- Ján Párička, *Obrázkové Slovenské Povesti: Slncový kôň, Tri citróny*, Ján Párička, Ružomberok 1921. 56 s.
- Ludmila Grossmannová-Brodská, *Za pohádkou pohádka pro hošíky a děvčátka*, Šolc a Šimáček, Praha 1925. 238 s.

V. Hähnlein, *Jak se léčíme duševně: podstata této léčby a její cena*, B. Kočí, Praha 1926. 59 s.

Emanuel Lešehrad, *Tajné společnosti v Čechách od nejstarších časů do dnešní doby: dějinný nástin*, Sfinx, Praha 1922. 69 s.

Jan Klecanda, *Páter Vojtěch: vesnický román*, Jos. R. Vilímek, Praha 1926. 251 s.

Anna Řeháková, *Jaro života: povídka*, Šolc a Šimáček, Praha 1925. 144 s. 2. vydání

Jan Robert Sucharda, *Cvičebnice jazyka českého pro školy obecné: pro 2. školní rok*, B. Kočí, Praha 1922. 42 s.

Jan Havlasa, *Šílené lásky: Jihomořská romaneta*, Ústřední nakladatelství a knihkupectví učitelstva československého, Praha 1920. 156 s.

Fedor Vaclavovič Pavlovský, *Vzduchem: dobrodružný román*, Šolc a Šimáček, Praha 1921. 194 s.

Josef Skružný, *Zelený automobil: románek milionářovy dcery*, Josef Skružný, Praha 1921. 175 s.

F. a L. Strnadovi, *Ja som Slováč: zábovky pre deti*, Ústřední nakladatelství a knihkupectví učitelstva československého, Praha 1921. 40 s.

Josef Skružný – Rudolf Adámek, *Denník Kačienky Strnadové, služebné v Praze*, Jos. R. Vilímek, Praha 1923. 167 s.

Ludmila Grossmannová Brodská, *Z Krakonošovy zahrádky: Nejkrásnější pohádky, báchoroky a pověsti o pánu na Krkonošských horách*, Šolc a Šimáček, Praha 1924. 212 s.

Josef Kalenský, *Národní pohádky a báje*, Šolc a Šimáček, Praha 1925. 220 s.

Joža Toucová, *Slzy a úsměvy: povídky Joži Toucové-Mettlerové*, Vzdělání lidu, Pardubice 1925. 90 s.

Henry De Vere Stacpoole, *Satan: Příběh z kraje mořských králů*, Janda, Praha 1926. 303 s.

Jaroslav Hloušek, *Strakonický dudák*, Jindřich Bačkovský, Praha 1928. 46 s.

Xaver Dvořák, *Modlíci knížka maličkých*, Cyrillo-Methodějské knihkupectví Gustava Francla, Praha 1930. 55 s.

Josef Jahoda, *Jak ho máme rádi*, Nedělní besídka (A. Novotný), Hradec Králové 1930. 185 s.

Edward Bulwer Lytton, *Poslední dny Pompej*, František Jiroušek, Praha 1930. 796 s.

Eugène Sue, *Tajnosti pařížské*. Šolc a Šimáček, Praha 1930 – 1931. 8 svazků.

Leontina Mašínová, *U zvířátek: Kytice básniček*, Šolc a Šimáček, Praha 1932. 67 s. 2. vydání.

Joe Hloucha, *Polibky smrti*, Zemědělské knihkupectví A. Neubert, Praha 1933. 174 s.

Manfred Kyber, *Země zaslíbení – Podzimek*, B. Kočí, Praha 1933. 57 s.

František Strnad, *Německý slabikář pro české děti*, Státní nakladatelství, Praha 1931. 55 s.

František Strnad, *Už umím německy!: II. díl Německého slabikáře pro české děti*, Státní nakladatelství, Praha 1933. 56 s.

Jaromír Hořejš, *Medvěd Pepík a tanečnice Zorka*, Ústřední nakladatelství a knihkupectví učitelstva československého, Praha 1934.

Bohumil Tožička, *Mateřídouška: učebnice jazyka českého pro obecné školy. Vydání čtyřdílné. Pro 5. školní rok*, Státní nakladatelství, Praha 1934. 104 s.

Jiřina Parmová, *Jarka mezi Černochoy a Jirka mezi Indiány*, Kruh, Praha 1935. 55 s.

Antonín Dolenský, *Dějiny účesu a ozdob k jeho zhotovení užívaných*, Klub dámských kadeřníků československých, Praha 1936. 191 s.

Božena Němcová, *Pohádkový poklad Boženy Němcové*, Zápotočný a spol., Praha 1937. 73 s.

Cyril Merhout, *Malostranské lásky a manželství*, Malostranské noviny, Praha 1940. 59 s.

Johannes Jörgensen, *Poutníková kniha: z františkánské Italie*, Knihtiskárna Františka Obziny, Vyškov na Moravě 1942. 305 s.

Bohumil Schweigstill, *Hvězdička s nebíčka*, Jos. R. Vilímek, Praha 1942. 99 s.

František Kučera, *Zvířátka a loupežníci: národní pohádka*, Henclova tiskárna a nakladatelství, Praha 1943. 16 s.

Rudolf Adámek, *Dětské národní hádanky*, Ars: Doležal a Steinbrener, Jaroměř 1944.
10 s.

František Kučera, *Perníková chaloupka*, Hencl, Praha 1945. 14 s.

Jan Kořínek, *Mladým do světa: zkušenosti a rady obchodního zástupce v zahraničí ve službách československého exportu*, Henclova tiskárna, Praha 1945. 138 s.

Dobroslav Orel, *Český kancionál*, Státní tiskárna, Praha 1947. 271 s.

Nedatované tituly:

Rudolf Adámek, *Mladý pár a plot*. (pohlednice)

Rudolf Adámek, *My tři králové jdeme k vám*. (pohlednice)

Josef Kalenský, *Nejkrásnější báchorky z tisíce a jedné noci*, Rudolf Štorch, Praha. 251 s.

Pavel Sula, *Vítězství: románek hochy*, Vilímek, Praha. 118 s.

Ludmila Tesařová, *Kvítky ze zahrádky královeny Pohádky: původní pohádky pro mládež*, Šolc a Šimáček, Praha. 157 s.

Lev Nikolajevič Tolstoj, *Tolstoj mládeži: výbor ze spisů L. N. Tolstého*, Vilímek, Praha. 304 s.

Vratislav Václav Tomek, *Loutka Mamulka: Životní příběhy malé loutky*, J. Solivar, Praha.

Karel de Wetter (Dewetter), *Pohádka o domově*, Šolc a Šimáček, Praha. 148 s.

13/ Seznam vyobrazení

- 1/ *O labuti* (Božena Němcová, *Národní báchorky a pověsti: Díl I.: Pohádky české*, B. Kočí, Praha 1907.)
- 2/ *Princ Bajaja* (Božena Němcová, *Národní báchorky a pověsti: Díl I.: Pohádky české*, B. Kočí, Praha 1907.)
- 3/ *Perokresba* (Božena Němcová, *Národní báchorky a pověsti: Díl I.: Pohádky české*, B. Kočí, Praha 1907.)
- 4/ *Perokresba* (Božena Němcová, *Národní báchorky a pověsti: Díl I.: Pohádky české*, B. Kočí, Praha 1907.)
- 5/ *Perokresba* (Ján Párička, *Obrázkové Slovenské Povesti: Slncový kôň, Tri citróny*, Ján Párička, Ružomberok 1921.); *skenováno z xerokopie*
- 6/ *Perokresba* (Ján Párička, *Obrázkové Slovenské Povesti: Slncový kôň, Tri citróny*, Ján Párička, Ružomberok 1921.); *skenováno z xerokopie*
- 7/ Titulní list (Gustav Jaroš-Gamma, *O Jelínkovi a o studánce*, B. Kočí, Praha 1922.)
- 8/ *Perokresba* (Gustav Jaroš-Gamma, *O Jelínkovi a o studánce*, B. Kočí, Praha 1922.)
- 9/ *Perokresba* (Gustav Jaroš-Gamma, *O Jelínkovi a o studánce*, B. Kočí, Praha 1922.)
- 10/ Celostránkový barevný obraz (Marie Syrová, *Cestou květy posypanou*, B. Kočí, Praha 1907.); *skenováno z xerokopie*
- 11/ Ilustrace k titulní básni (Marie Syrová, *Cestou květy posypanou*, B. Kočí, Praha 1907.); *skenováno z xerokopie*
- 12/ *Perokresba s orientálními motivy* (Joe Hloucha, *Polibky smrti*, Zemědělské knihkupectví A. Neubert, Praha 1933.); *skenováno z xerokopie*
- 13/ *Perokresba s orientálními motivy* (Joe Hloucha, *Polibky smrti*, Zemědělské knihkupectví A. Neubert, Praha 1933.); *skenováno z xerokopie*
- 14/ *Perokresba s orientálními motivy* (Joe Hloucha, *Polibky smrti*, Zemědělské knihkupectví A. Neubert, Praha 1933.); *skenováno z xerokopie*

15/ Celostránková ilustrace (Arthur Conan Doyle, *Ztracený svět čili Zpráva o úžasných, nedávných dobrodružstvích profesora G. E. Challengera, Lorda Johna Roxtona, profesora Summerleea a pana E. D. Malonea z redakce „Daily Gazette“, Šolc, Praha 1919*); skenováno z xerokopie

16/ Celostránková ilustrace (Arthur Conan Doyle, *Ztracený svět čili Zpráva o úžasných, nedávných dobrodružstvích profesora G. E. Challengera, Lorda Johna Roxtona, profesora Summerleea a pana E. D. Malonea z redakce „Daily Gazette“, Šolc, Praha 1919*); skenováno z xerokopie

17/ Celostránkový barevný obraz (Jan Dolenský, *Obrazy z dávnověku, Ústřední nakladatelství a knihkupectví učitelstva československého, Praha 1922.*)

18/ Celostránkový barevný obraz (Jan Dolenský, *Obrazy z dávnověku, Ústřední nakladatelství a knihkupectví učitelstva československého, Praha 1922.*)

19/ *Belloves a Sigoves* (Rudolf Adámek – Antonín Dolenský, *Obrazy k české historii: Palackého dějiny v obrazech až do vymření Přemyslovců (roku 1306), B. Kočí, Praha 1928.*

20/ *Čestmír a Vlastislav* [Rudolf Adámek – Antonín Dolenský, *Obrazy k české historii: Palackého dějiny v obrazech až do vymření Přemyslovců (roku 1306), B. Kočí, Praha 1928.*]

21/ *Ludvík na útěku* [Rudolf Adámek – Antonín Dolenský, *Obrazy k české historii: Palackého dějiny v obrazech až do vymření Přemyslovců (roku 1306), B. Kočí, Praha 1928.*]

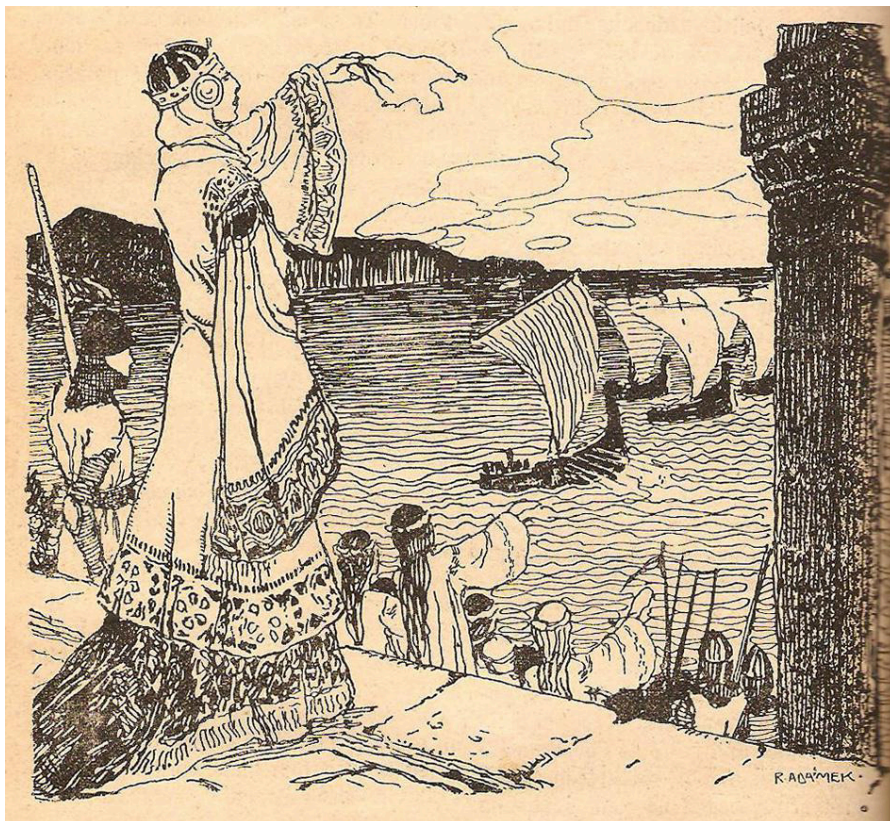
14/ Vyobrazení

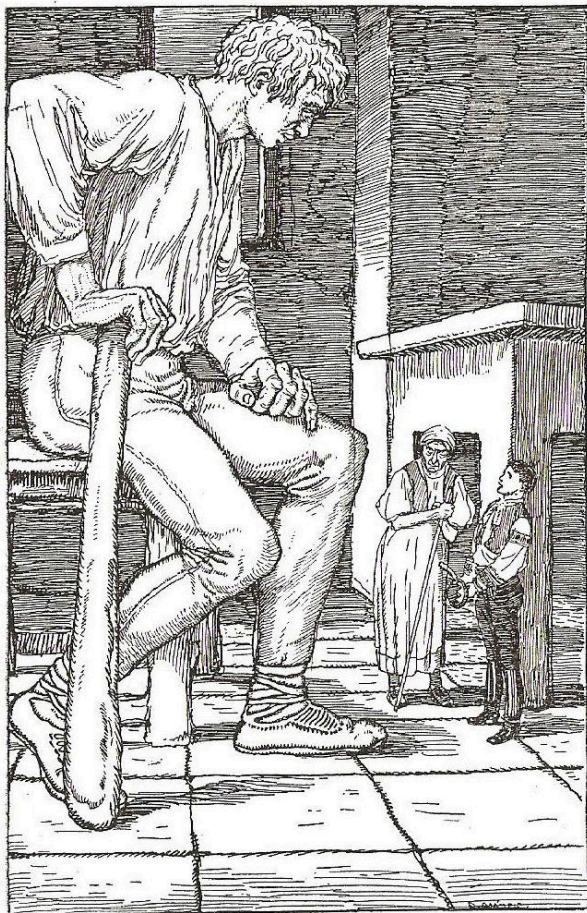
1/ O labuti (Božena Němcová, *Národní báchorky a pověsti: Díl I.: Pohádky české*, B. Kočí, Praha 1907.)

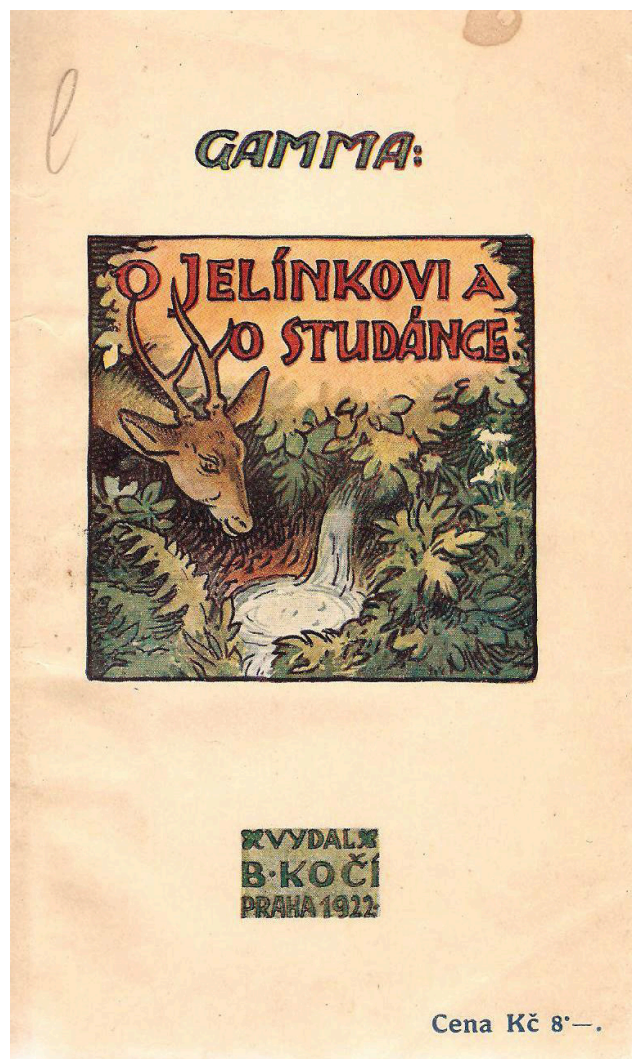
2/ *Princ Bajaja* (Božena Němcová, *Národní báchorky a pověsti: Díl I.: Pohádky české*, B. Kočí, Praha 1907.)

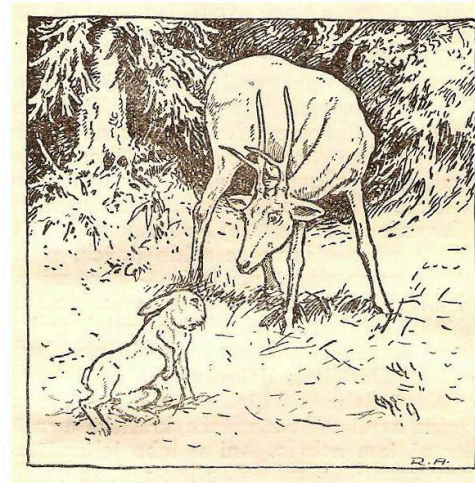
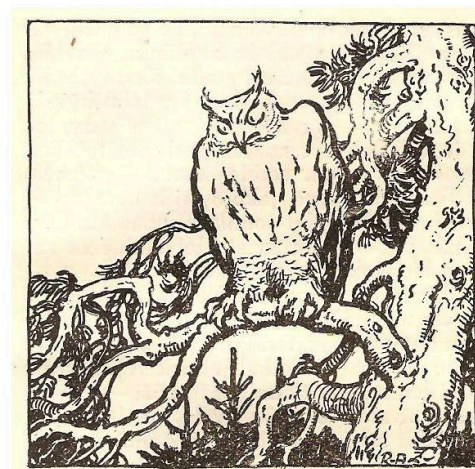
3, 4/ Perokresby (Božena Němcová, *Národní báchorky a pověsti*:
Díl I.: *Pohádky české*, B. Kočí, Praha 1907.)

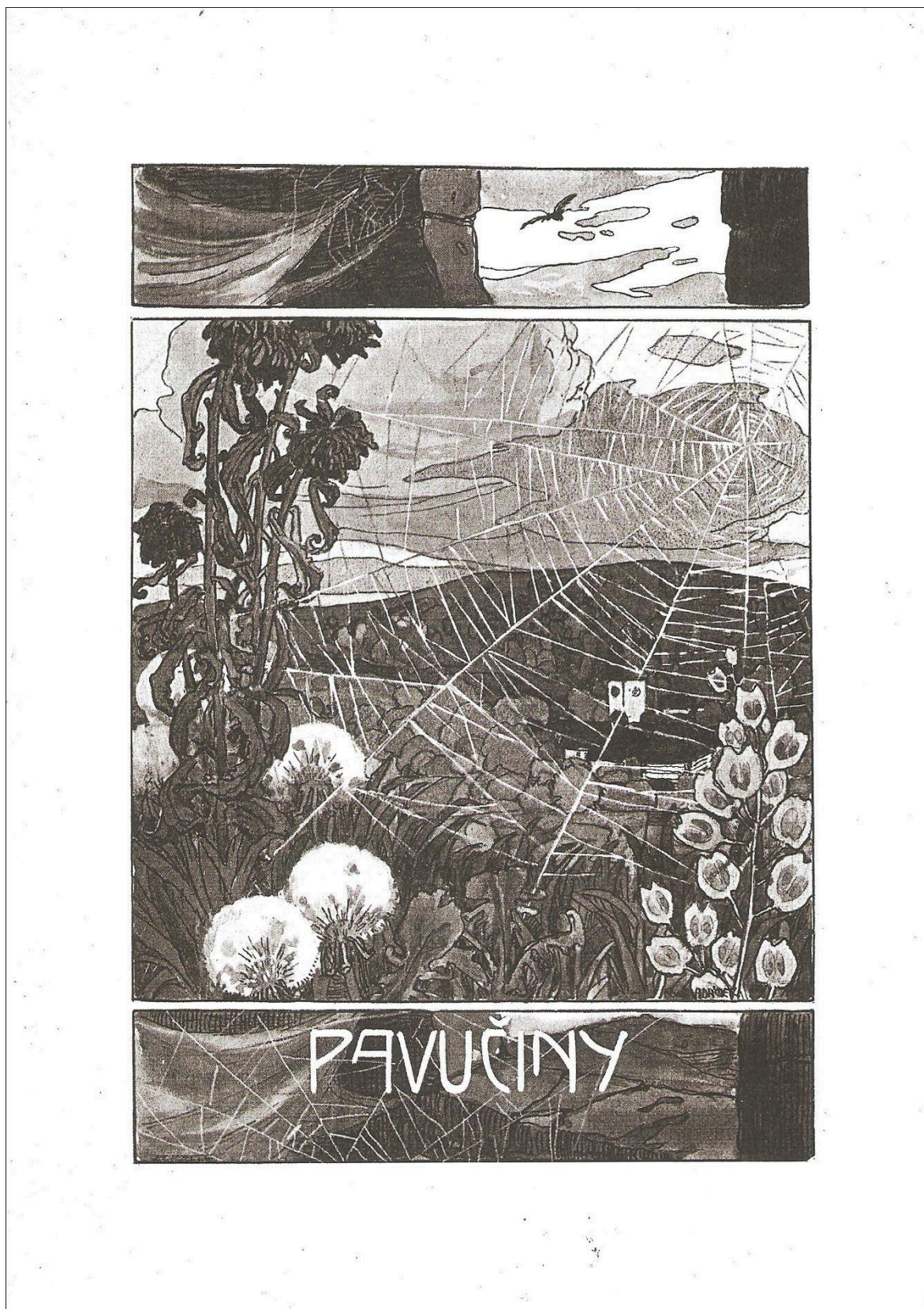
5, 6/ Perokresby (Ján Párička, *Obrázkové Slovenské Povesti: Slnčový kôň, Tri citróny*, Ján Párička, Ružomberok 1921.);
skenováno z xerokopie

7/ Titulní list (Gustav Jaroš-Gamma, *O Jelínkovi a o studánce*, B. Kočí, Praha 1922.)

8, 9/ Perokresby (Gustav Jaroš-Gamma, *O Jelínkovi a o studánce*, B. Kočí, Praha 1922.)

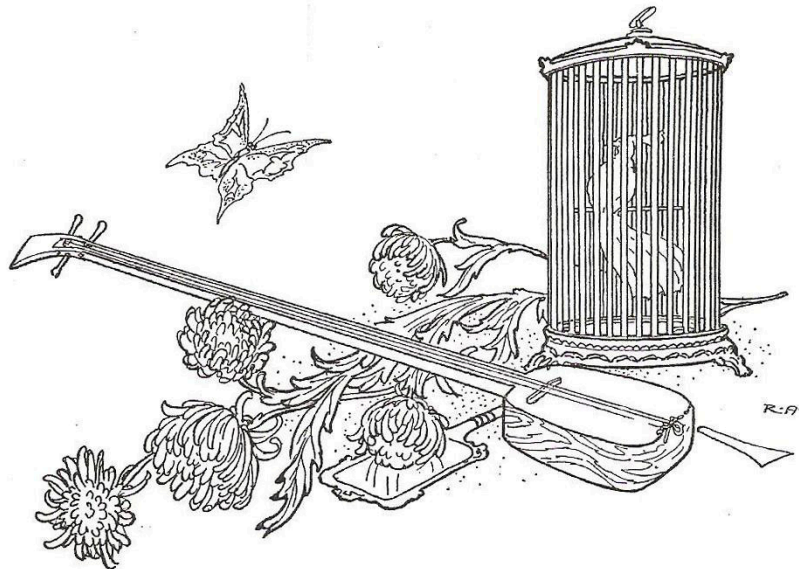

10/ Celostránkový barevný obraz (Marie Syrová, *Cestou květy posypanou*, B. Kočí, Praha 1907.);
skenováno z xerokopie

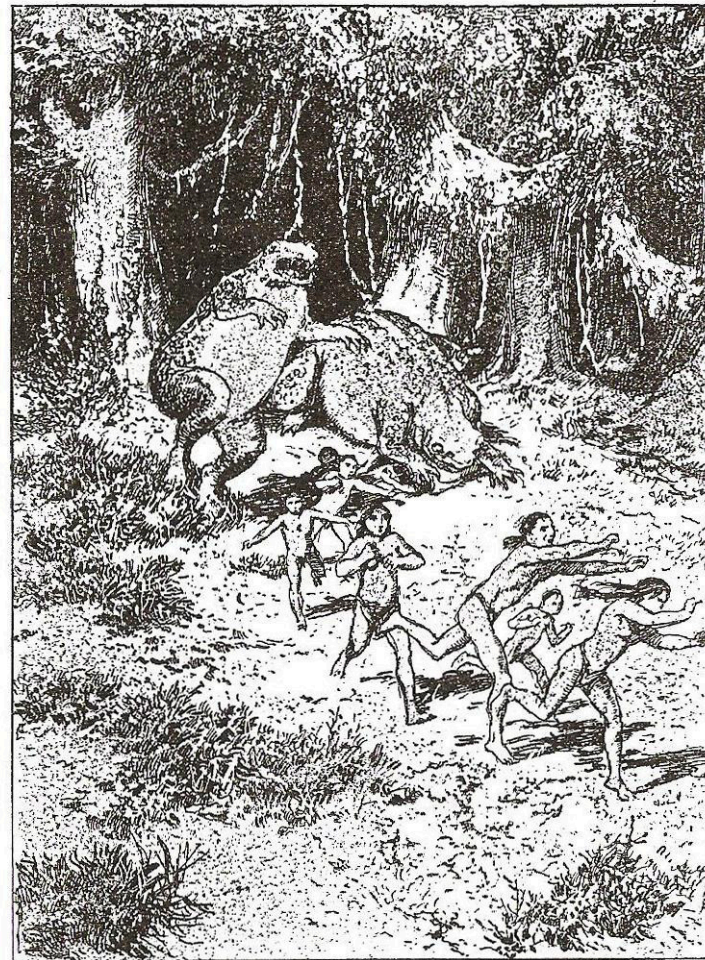
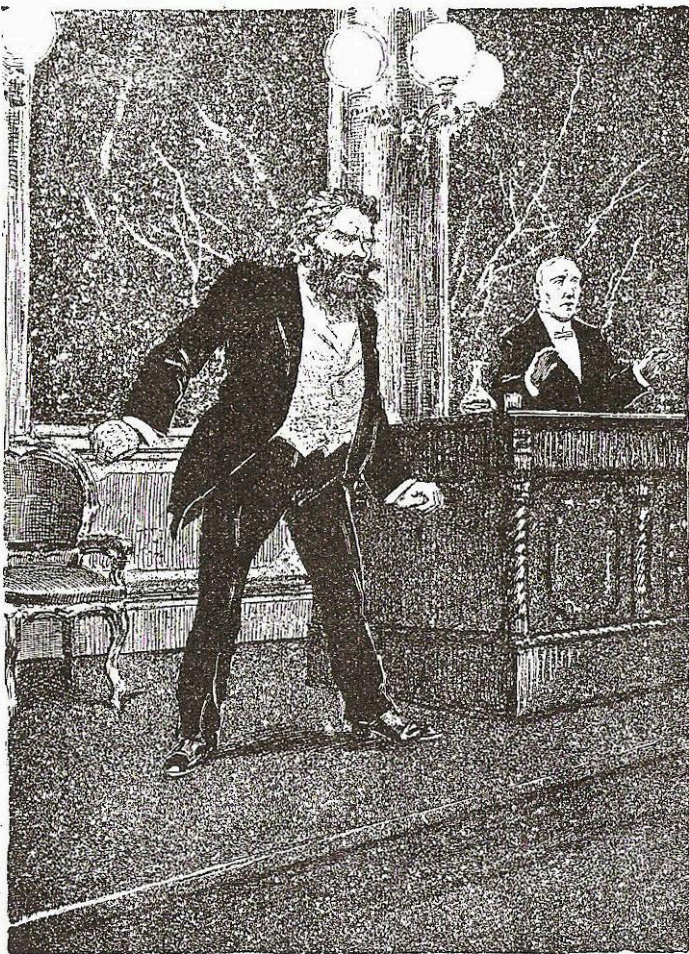

Cestou květy posypanou ...

Cestou květy posypanou
ať jdou vaše dětské kroky.
Ať jdou stále: léta, roky.
Ať jich nikde nezastaví
hruda, balvan nebo hloží —
ani žádná zloby ruka
kámen před ně nepoloží.

12, 13, 14/ Perokresby s orientálními motivy (Joe Hloucha, *Polibky smrti*, Zemědělské knihkupectví A. Neubert, Praha 1933.); skenováno z xerokopie

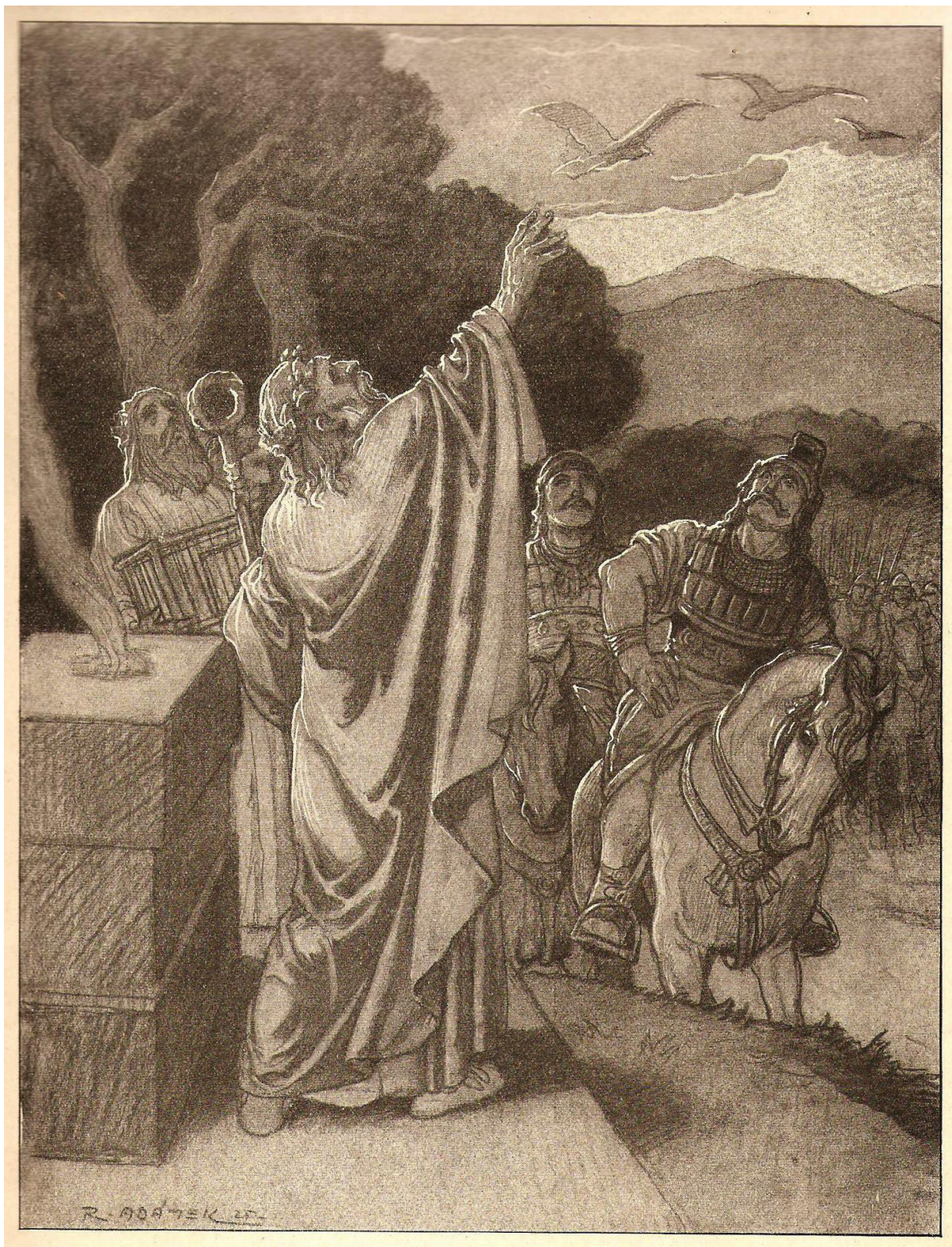
15, 16/ Celostránkové ilustrace (Arthur Conan Doyle, *Ztracený svět* čili *Zpráva o úžasných, nedávných dobrodružstvích profesora G. E. Challengeera, Lorda Johna Roxtona, profesora Summerleea a pana E. D. Malonea z redakce „Daily Gazette“*, Šolc, Praha 1919); skenováno z xerokopie

17/ Celostránkový barevný obraz (Jan Dolenský, *Obrazy z dávnověku*, Ústřední nakladatelství a knihkupectví učitelstva československého, Praha 1922.)

18/ Celostránkový barevný obraz (Jan Dolenský, *Obrazy z dávnověku*, Ústřední nakladatelství a knihkupectví učitelstva československého, Praha 1922.)

19/ *Belloves a Sigoves* [Rudolf Adámek – Antonín Dolenský, *Obrazy k české historii: Palackého dějiny v obrazech až do vymření Přemyslovců (roku 1306)*, B. Kočí, Praha 1928.]

20/ Čestmír a Vlastislav [Rudolf Adámek – Antonín Dolenský, *Obrazy k české historii: Palackého dějiny v obrazech až do vymření Přemyslovců (roku 1306)*, B. Kočí, Praha 1928.]

21/ Ludvík na útěku [Rudolf Adámek – Antonín Dolenský, Obrazy k české historii: Palackého dějiny v obrazech až do vymření Přemyslovců (roku 1306), B. Kočí, Praha 1928.]

Anotace

Jméno a příjmení:	Oldřich Novotný
Katedra:	Katedra teorie a dějin výtvarných umění
Vedoucí práce:	Prof. PhDr. Ladislav Daniel, Ph.D.
Rok obhajoby:	2013
Název práce:	Ilustrační tvorba Rudolfa Adámka
Název v angličtině:	Illustration Work of Rudolf Adámek
Anotace práce:	Práce se zabývá rozborem ilustrační tvorby Rudolfa Adámka, v jejím rámci je shromážděna veškerá literatura k dané problematice. Prostor je věnován především ilustracím, okrajově i dalším oblastem výtvarníkovy díla. V práci je zahrnut rozbor zásadnějších realizací a katalog ilustrovaných knih.
Klíčová slova:	Rudolf Adámek, ilustrace, dílo, knihy
Anotace v angličtině:	The thesis deals with analysis of illustration work of Rudolf Adámek, within its framework, all the literature concerning the topic is gathered. A space is dedicated mainly to illustration, secondarily to other fields of the artist's work. An analysis of the artist's fundamental realizations and a list of illustrated books is included.
Klíčová slova v angličtině:	Rudolf Adámek, illustration, production, books
Přílohy vázané v práci:	21 obrazových příloh
Rozsah práce:	59 stran
Jazyk práce:	čeština